

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 15 (9320)

TRST, nedelja, 18. januarja 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Raba slovenščine v izvoljenih svetih

Na zborovanju slovenskih kulturnih, športnih in družbeno-gospodarskih organizacij, ki ga je sklical SKGZ, so sprejeli sklep, da se tržaskemu županu Spacciniju in pokrajinskemu predsedniku Zanettiju ter političnim skupinam in strankam ustavnega loka v tržaški občini in pokrajini naslovi pismo s stališčem slovenske javnosti o vprašanju pravice do rabe slovenskega jezika v izvoljenih organih.

Prepad, ki je ostro ločeval na tem našem mejnem ozemlju živeči narodnostni skupnosti, je bil nasilno ustavljen in zato pritožni interesi tukajšnjih ljudi, ne ene ne druge narodnosti, marveč neke politike, katere pogubnost je nedvoumno izpričal tok zgodovine. Tu ne mislimo samo na čas fašizma, ki je te kraje prizadel tako v živo, da se rane še dolgo po njegovem porazu niso mogle zaceliti, ampak tudi na zadnja desetletja avstro-ogrske monarhije, saj danes nečemo nič več kot samo to, kar smo zahtevali že pred sto leti.

Druga svetovna vojna bi bila morala marsikoga izučiti, ampak, izpostavljeni na tako pomembnem evropskem križišču, smo bili ves čas sredi umetnega razpovedanja ognja, največkrat prikazane v podobi zaskrbljenosti nad usodo »svobodnega sveta« ob tej njegovi vzhodni meji.

Vendar lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da se je stanje v zadnjih letih bistveno spremenilo. Z zadovoljstvom in ponosom, zakaj bili smo ti, ki smo si za to vse skupno prizadevali in ki smo, kot skupnost, k temu tudi nedvomno precej prispevali.

Kot pametni sosedu sta Italija in Jugoslavija medtem dokazali, da je mogoče čez brezno, ki naj bi ju po besedah nekaterih ločevalo, položiti most. Prehajanje po njem z ene strani na drugo in iz tega izhajajoče globlje medsebojno poznavanje sta pokazali, da ju deli komajda kaj več kot navaden in opravičljiv jarek, ki je z dobro voljo zlahka premostljiv.

Boljši sosedski odnosi so polagoma tudi povsem spremenili odnos med tu živčima narodnostnima skupnostima. Vsako sožitje pomeni še samo po sebi tudi odpuščanje in potrebo po potrpežljivosti in predvsem po razumevanju problemov tistega, ki s teboj živi. Ni šlo brez težav, vendar lahko ugotovimo, da sta demokratična zavest in občutek nujnosti strpnega sožitja po zaslugi splošnih premikov v italijanski družbi, pa tudi lokalnih naprednejših političnih izbir, in ljudih dozorela do stopnje, kakršne v preteklosti morda nista nikoli dosegla. Podpis sporazuma o meji, ki je enkrat za vselej pometel s podtikanji glede ozemeljskih pretenzij in podobnim in skrb za nadaljnji razvoj našega ozemlja, ki sta jo vladni pokazali s posebnim sporazumom o gospodarskem sodelovanju, je dokončno razčistilo obzorje in ustvarilo pogoje za večje medsebojno zaupanje.

Prav v ta čas, komaj dober mesec po podpisu v Osimu, pa je padlo prefektovo pismo, s katerim se slovenskim predstavnikom v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetih prepoveduje raba slovenščine, češ da po členu 5 Londonskega memoranduma odgovor ne bi mogel biti drugačen kot negativen, kajti omenjeni člen dovoljuje uporabo jezika samo v osebnih in uradnih odnosih z upravljavci in sodnimi oblastmi, ne pa tudi v okviru kolegijskih odločitev organov, upoštevajoč spremene razmere po zadnjem sporazumu pa da bo potrebno »oplojiti« vprašanje uporabe slovenskega jezika v okviru izvoljenih organov krajevnih ustanov ter proučiti u-tepre notranje zakonodaje (na katere se izrecno sklicuje italijansko-jugoslovanski sporazum), ki naj bi jih definirali v skladu s splošnimi načeli člena 6 ustave in člena 3 avtonomnega statuta dežele Furlanije-Juljske krajine.

In na ta odgovor smo morali čakati leto dni, zaradi tega odgovora je moralo posebno odposlanstvo v Rim in ta odgovor dobimo po podpisu mednarodnega sporazuma, ki ukinja veljavnost Memoranduma in razširja območje in obseg naših pravic.

Nobenega dvoma ni, da pomeni prefektovo pismo nov poskus tistih sil, ki skušajo za vsako ceno zavreti naravni razvoj, čeprav z zavestjo, da ga ne bodo mogli zaustaviti. Zakaj jasno je, da bi bilo prefektovo pismo pred leti — kljub Londonskemu memorandumu in naši nič manj prizadele reakciji — lahko samo eden izmed toliko restriktivnih aktov, ena izmed toliko krivice od drugih krivih, ki smo jih pač morali pretrpeti, ampak danes — danes je to pismo absurd. Ne pomeni samo trnatega vztrajanja v ovrzanju naravnega sožitja, ampak je tudi in predvsem očitno znamenje krakovitosti.

Pri tem se sklicujemo na italijansko ustavo, na njen člen 6, ki izrecno določa, da republika štiti s posebnimi predpisi jezikovne manjšine, in na člen 3, ki pravi, da imajo vsi državljani enako druž-

MEDTEM KO SE KD IZMIKA ODGOVORU NA POSTAVLJENE PREDLOGE

VEDNO VEČJA NEVARNOST RAZPUSTA ZBORNIC NAPOVEDANO SREČANJE TAJNIŠTEV KPI IN PSI

Bertoldi (PSI) za izdelavo »skupnega programa« med komunisti in socialisti - Cossutta (KPI) o nujnosti ljudskega pritiska na KD, ker je stanje v državi nevzdržno

RIM, 17. — Bo ta teden odločilen za izid vladne krize? Vse kaže, da bo tako. V sredo bo Moro moral odgovoriti na temeljni zahtevi socialistov o novem programu za gospodarstvo in odnosu vladne večine do komunistov. Če KD ne bo sprejela prve zahteve (programa o gospodarstvu) bo tudi razprava o drugem vprašanju, se pravi vladni in večinski formuli brezpredmetna. Tako zagotavlja socialisti, med katerimi že prevladuje prepričanje, da sku-

sebo dobro volje za premostitev obstoječih razlik, saj vztraja pri sponovanju štiristranske vlade leve sredine, na kar socialisti ne pristajajo, je bilo vedno spoznanju, da je v tem trenutku potrebna tesna koordinacija pobud in stališč med PSI in KPI. Najprej telefonsko, nato pa tudi formalno, sta se De Martino in Berlinguer dogovorila za sestanek tajništva KPI in PSI, ki bo predvidoma v sredo ali četrtek. Tedaj bo namreč verjetno že znan odgovor demokristjanov na socialistične zahteve.

V ospredju politične razprave »na razdaljo«, ki jo običajno poteka vsak konec tedna s tribun raznih zborovanj in predkongresnih sestankov, pa so še vedno vprašanja perečega stanja v industriji, kjer se primeri zapiranja tovarni in opuščanja množijo iz dneva v dan, alternativnega gospodarstva načrta PSI in predlogov KPI o istem vprašanju, rezultati sestankov strank s sindikalno federacijo in, preko vsega tega, ugibanja o resničnih namerah demokristjanov, katere obžujejo, da se izmika sprejemanju lastnih odgovornosti in tako počasi potiskajo voz krize k robu breznega razpusta parlamenta in novih volitev, Demokristjani namreč očitno po-

jasnjujejo, da če Moro ne bo uspelo sestaviti vlade, to ne bo uspelo niti drugim mandatarjem in da je KD v takem primeru raje pripravljena sprejeti nove politične volitve, po možnosti še to spomlad.

Istočasno pa je delegacija KD skušala ustvariti videz, da je pripravljena spoznavati se s sindikati in ponuja socialistom to kot alternativo na zahtevo, naj bi se vladna večina sporazumela vsaj o programu s komunisti.

O stališču KPI je spregovoril tokrat Armando Cossutta, ki je mnenja, da je potreben množičen pritisk vseh delavcev na vlado, da bi ta ne zavlačevala z nujnimi rešitvami, tudi zato, ker se odpirajo možnosti hujših rešitev in celo razpusta parlamenta. Zato je potrebna enotnost vseh demokrističnih, predvsem pa levičarskih sil. Ljudske množice, je nadaljeval Cossutta, morajo pritiskati predvsem na KD, ki je »slabo računala, če se misli kar tako otrestiti svojih odgovornosti«. Cossutta je tudi pojasnil, da bi KPI sprejela vlado s katero bi se komunisti sporazumeli o programu. To je v Italiji že pravilo v 16 deželah od dvajsetih, da KPI neposredno

sodeluje ali v vodstvenih organih ali pa v programskih zaveznitvah. »Če je to možno v skoraj vseh deželah, čemu bi tega ne mogli uresničiti tudi v Rimu?« se sprašuje Cossutta, saj je to v logiki 15. junija.

Član vodstva PSI Labor pa je medtem obtožil KD, da vodi »dialog med gluhih«, ker si pripravljajo alibi za razpust parlamenta. Zato, je zaključil, je potrebna enotna pobuda med KPI in PSI.

Za enotno pobudo in koordinacijo med KPI in PSI se je zavzel tudi član socialističnega vodstva Bertoldi, ki je mnenja, da je mogoče iz dokumentov obeh delavskih strank oblikovati »skupen program«, ki bi ga nato KPI in PSI morali predložiti družbenim in političnim silam v Italiji. Bertoldi je dodal še, da ni veliko časa za rešitev krize in da morajo demokristjani odgovoriti na socialistične zahteve. Zaman bi bilo izmikanje ali ponavljanje nesprejemljivih predlogov, kot je vztrajanje na levo sredinskem okviru ali diskriminaciji do komunistov. V takem primeru, je zaključil Bertoldi, naj si KD sprejme odgovornost za razpust parlamenta in nove volitve.

Obsodba Rusellovega sodišča

Združene države in večnacionalne družbe na zatožni klopi

RIM, 17. — Z javnim zborovanjem v rimskem gledališču Argentina je Rusellovo sodišče danes zaključilo svoje tretje in zadnje zasedanje, na katerem je obravnavalo položaj v 12 latinskoameriških državah (Argentina, Bolivija, Kolumbija, Gvatemala, Haiti, Nikaragua, Paragvaj, Portorico, Dominikanska republika in Urugvaj). Sodišče je z razsodbo, ki jo je prebral predsednik Lelio Basso, odločilo vlade teh držav stalnega in naravnega teptanja človeških pravic. Ob tem je postavilo na zatožni klopi ZDA in predvsem državne tajnika Kissingerja kot odgovornega za državni udar v Čilu ter obtožilo ameriške sindikalne organizacije in evropske raziskovalne ustanove kot sodegovorne pri zatiranju latinskoameriških narodov.

Z današnjo razsodbo se je Rusellovo sodišče razpustilo kot sodni zbor in se spremenilo v mednarodno ustanovo v obrambo pravic in svobode narodov, glavna naloga katere bo dati pobudo za mednarodno združevanje za obrambo človeških pravic.

V tednu dni zasedanja je sodni zbor Rusellovega sodišča, v katerem je bil tudi jugoslovanski zgodovinar Dedijer, zaslišal okrog 200 prič ter poslušal številne referate o najbolj zgornjih vprašanjih v Latinski Ameriki kot so represija, protisindikalni boj predvsem pa gospodarsko in politično podjarjanje podkontinenta močnemu severnemu sosedu. S tem v zvezi je z razsodbo podurjeno, da so glavni krivci ZDA, večnacionalne družbe in druge industrijske države, ki svojo gospodarsko močjo in političnim vplivom pogosto izkoriščajo, da bi v razviti državah nekako močnejši vpliv z vpliv z osnovnimi demokratičnimi načeli, se v državah v razvoju to spremenijo v najbolj brutalno represijo z načrtnim teptanjem najosnovnejših človeških pravic in z izimenjem vsakršne možnosti prebivalstva, da sodeluje pri gospodarski in politični upravi države.

Ša Moro zavlačevati pogajanja, da bi ustvaril »alibi« za razpust parlamenta in nove volitve, na katerih bi KD skušala zvrzati vso krivdo za nastalo stanje na PSI. To prepričanje so v svojih govorih na raznih pokrajinskih kongresih izrazili mlajši člani socialističnega vodstva, Nevil Querri, Achilli, pa tudi senator Vittorelli v uvodniku za genovski dnevnik »Il Lavoro«, medtem ko je tajnik PSI De Martino odločeval v Kjöbenhavnu, kjer je sklicano zasedanje socialistične internacionale.

Prav vprašanje, kako naprej, glede na to, da Moro ne kaže po-

Pomembnost gospodarstva za našo narodnostno skupnost, za njen obstoj in razvoj, je na dani, vendar smo kot skupnost prav temu področju posvetili doslej precej pozornosti. Odprta meja, predvsem pa najnovejši sporazum med Italijo in Jugoslavijo, ki vsebuje tudi vrsto specifičnih dogovorov o pospeševanju gospodarskega sodelovanja, odpira tudi za slovensko skupnost nove perspektive na gospodarskem področju, za katere se moramo pripraviti in ustrezno usposobiti.

Ta dejstva so napotila Slovensko kulturno - gospodarsko zvezo, da posveti gospodarskim vprašanjem, specifično slovenskim gospodarstvom, njegovemu mestu in perspektivam, posebno v posvetovanju. To posvetovanje je bilo včeraj v Dijskem domu ob številni udeležbi tržaških, gorških in beneških članov glavnega odbora SKGZ ter predstavnikov vanjo včlanjenih organizacij in ustanov, pretežno seveda tistih, ki se neposredno ukvarjajo z gospodarsko problematiko. Izohodično poročilo za razpravo je podal načelnik gospodarske komisije SKGZ dr. Vito Svetina, v uvodnih besedah pa je predsednik SKGZ Boris Race dejal med drugim, da je bilo o raznih gospodarskih vprašanjih v odnosu do naše narodnostne skupnosti mnogo govora že na lanskim manjšinski konferenci v Trstu in da takratne ugotovitve v celoti veljajo, »treba pa jih je uskladiti z našimi zahtevami tudi glede na nov položaj, ki je nastal z jugoslovansko - italijanskim sporazumom. Pomembno je, da smo pri vprašanju teh sporazumov prisotni, saj se nas neposredno tičejo kot slovenski in kot območno prebivalstvo. V tem okviru je važno, kaj delata naši osrednji gospodarski organizaciji Slovensko gospodarsko združenje in Kmečka zveza, ali

VČERAJ V DVORANI DIJAŠKEGA DOMA

Uspelo posvetovanje o gospodarskih problemih naše skupnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajini

Vabilu SKGZ se je odzvalo večje število gospodarstvenikov in javnih delavcev s Tržaškega, Goriskega in iz Beneške Slovenije - Manjšina mora nastopati v prvi osebi tudi v gospodarstvu

ustreza njuno delovanje našim interesom in ali zagotavlja njuno delovanje prisotnosti Slovencev v krajevnem oziroma deželnem gospodarstvu. Vse to je za nas pomembno, če moramo — kar vedno poudarjamo — biti tudi na gospodarskem področju subjekt. Na koncu svojih uvodnih misli je predsedujoči Boris Race izrekel še zadovoljstvo, da je Tržaška kreditna banka končno dobila dovoljenje za blagovno in devizno poslovanje s tujino. Nova koncesija odpira nove možnosti za boljše razvijanje slovenskega denarništva in odpira nove možnosti.

Dr. Vito Svetina je v svojem izhodišču izhajal iz ugotovitve, katero je med drugim potrdila tudi tržaška manjšinska konferenca, da se lahko naša narodnostna skupnost ohranja in polno razvija le, če so ji dani objektivni pogoji in možnosti delovanja kot subjekta. Vloga subjekta pa se uresničuje preko: 1. načela samoodločanja pri vseh vprašanjih, ki se tičejo manjšine kot skupnosti in kot posameznika; 2. možnosti oblikovanja lastnega hotenja, ki naj omogoča dejanski vpliv in vključitev v območje odločanja; 3. enakovrednost lastnega jezika. Seveda je za vse to predpogoj globalna zakonska zaščita.

Kako se manjšina kot subjekt uveljavlja v gospodarstvu? V razpoložljivosti z osnovnimi sredstvi gospodarstva razvoja, z enakopravnim sodelovanjem o splošnih smericah razvoja, z udeležbo v vseh organih družbenega načrtovanja, z aktivno prisotnostjo v gospodarskih dejavnostih, s socialnim dvigom pripadnikov manjšine, z enakopravnim zaposlovanjem. Uveljavljanje kot subjekt pomeni v prvi vrsti borbo proti asimilaciji, borbo za enakopraven razvoj.

Ko je govoril o asimilaciji kot posledici prisile, je dr. Svetina poudaril, da je ta prisila še zlasti občutna v gospodarski in socialni podrejenosti slovenskega človeka. Današnja gospodarska odvisnost Slovencev ima globoke korenine v nasilju, ki ga je izvajal fašizem nad slovenskim gospodarstvom. Gospodarska in kadrovska škoda, ki nam jo je povzročil fašizem, ni bila nikoli povrnjena. Nasprotno, po propadu fašizma se je z administrativnimi ukrepi onemogočal vsak poskus obnavljanja slovenskega gospodarstva, z diskriminacijskimi ukrepi pri zaposlovanju Slovencev pa sta se socialni razkorek in asimilacija še pospeševala.

Manjšinska konferenca je poudarila predvsem dejstvo, da se asimilacijskemu procesu lahko uspešno zoperstavimo samo z dobro iz-

delano politiko gospodarskega razvoja manjšine kot homogene skupnosti. Ta politika — je dejal dr. Svetina — mora temeljiti na: ohranjanju strnjeneosti ozemlja, na katerem živimo;

na težnji po enaki socialni strukturi z večinskim narodom;

na enakopravni porazdelitvi tržišča delovne sile;

na uveljavljanju slovenskega gospodarskega potenciala.

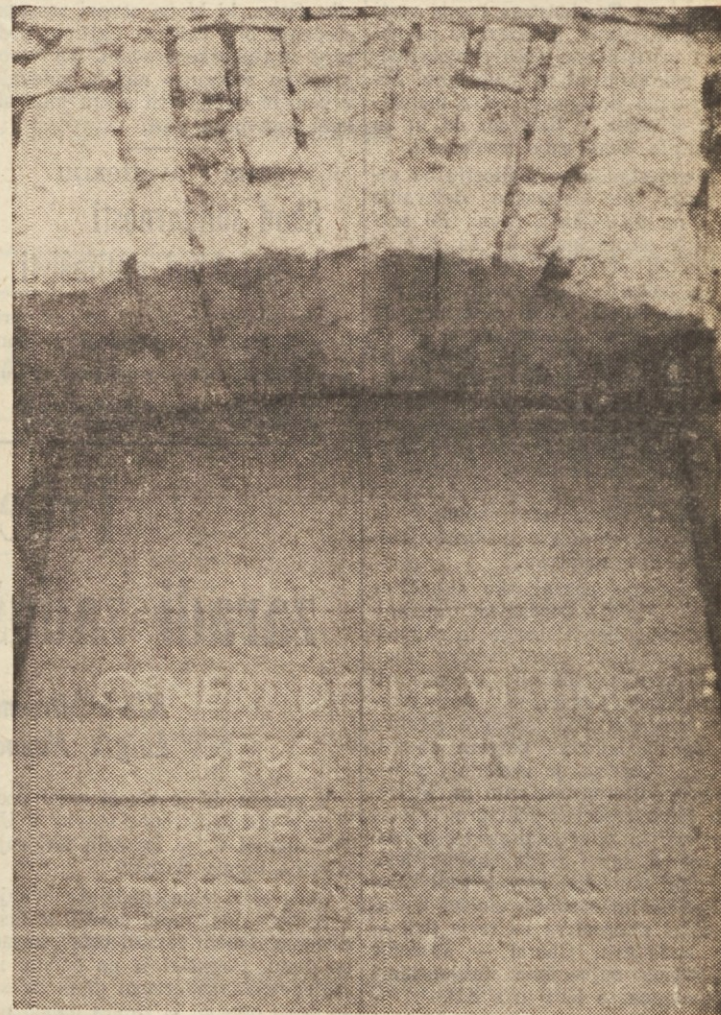
Pri analiziranju gornjih postavk se je dr. Svetina pomudil še pri vprašanju kadrov in strukture našega gospodarstva oziroma pri izbiri v slovenskem gospodarstvu.

Ta izbire pogosto pomeni, da se siriši gospodarski prostor, ki nas

obdaja, po drugi strani pa naša lastna ekonomska moč. Odprta meja in nove pobude ob njej razširjajo dosedanje dimenzije prostora in narekujejo nove oblike sodelovanja in prepletanja gospodarstva na tem prostoru, predvsem pa, da se na njem pojavljajo kot enakopraven partner. Uresničevanje gospodarskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo, posebej pa še ustanovitve svobodne industrijske cone na Krasu, še bolj odpirata vrata gospodarski integraciji obeh ozemelj, odpira vrata Evropski gospodarski skupnosti na Vzhod in proti tretjim državam, s čimer prevzemata Trst in dežela pomemb-

(Nadaljevanje na 3. strani)

PEPEL ŽRTEV

Danes ob 11. uri bodo v Rižarni svečano prenesli pepel žrtev nacističnega besa in ga položili v nišo blizu kraja, kjer je bil krematorij. Zbranim bodo spregovorili župan Spaccini, sen. Maris, poslanec Paolo Emilio Taviani in v slovenščini Albin Bubnič

Hudi izgredi v Milanu

MILAN, 17. — Hudi izgredi danes popoldne v središču Milana, kjer so se študenti in feministke silovito spopadli s policijo. Demonstranti so obmetavali agente s kamenjem in molotovkami, policija pa je odgovorila s solzilnimi bombami. Dva policijska tovarnjaka sta zgorela, več osebnih avtomobilov pa je bilo hudo poškodovanih.

Incidenti so se začeli na Trgu Duomo, kjer se je okrog 300 feministk zbralo na zborovanju za svobodno splav. Kaže, da je nekaj desetlin žensk vlomilo v cerkev in začelo metati gnila jajca, kar je izzvalo oster nastop agentov. Feministke so zato zaprosile za pomoč študente, ki so se zbrali na protestni manifestaciji na nekem bližnjem trgu.

Bomba v Belfastu

LONDON, 17. — V Belfastu je neznanec odvrgel v neki »pub« bombo, ki je razdejala lokal, v katerem se navadno zbirajo katoliški Irci. Bomba je ubila dve osebi in jih ranila 18.

PO PREDVČERAJŠNJIH KRVAVIH SPOPADIH V LIBANONU

Težišče bojev se je premaknilo iz glavnega mesta na podeželje

Težaven položaj libanonske vojske in zmeda v političnih krogih - Vprašanje: kaj bo jutri?

BEJRUT, 17. — Po včerajšnjih hudih bojih se je položaj v Bejrutu in okolici nekoliko izboljšal. To izboljšanje pa je treba pripisati dejstvu, da vsakokrat nastopi po hudih spopadih delno premirje, ki pa še ne pomeni, da se stanje boljja. Še vedno je bilo slišati v Bejrutu in bližnji okolici občasno streljanje. Nekoliko bolj miren je položaj v mestu Zahle. Boji se nadaljujejo pri Damurju in Saadyju, medtem ko je središče Jyeh pod popolnim nadzorstvom arabskih osvobodilnih sil. Vendar pa je še slišati občasno streljanje iz bližnjih gozdov.

Zelo delikaten je položaj libanonskih oboježenih sil, ki so včeraj bombardirale z dvema letaloma palestinska taborišča, kar je povzročilo v arabskem svetu splošen protest. Ta je dobil posebno v Kairu najodločnejši pristane. Prav zato se libanonske oboježene sile, ki jih sestavljajo tako kritični kot muslimani, nahajajo v težkem položaju. Še danes je prišlo, vsaj sodeč po sporočilu vrhovnega poveljstva, do vsaj štirih napadov na razne vojaške postojanke. Libanonska vojska je zabeležila dva mrtva, tri ranjena in nekaj pogrešanih. Sinočno premir-

je med poveljniki libanonske vojske in palestinskimi gverilci, ki bi moralo začeti veljati ob 1. uri jutraj, se je izjavelo, ker se krščanski in muslimanski gverilci niso smatrali za obvezne, da ga spoštujejo, ker je po njihovem mnenju šlo za sporazum med Palestinci in libanonsko vojsko.

ZADNJA VEST

PREMIRIJE

BEJRUT, 17. — Pozna zvečer je libanonski premier Karamé po radiu sporočil, da so se sprle sile dogovorile po posredovanju arabskih veleposlanikov v libanonski prestolnici za prekinitve ognja, ki se bo pričela ob 2. popoldni. Falangisti bodo umaknili svoje oddelke, ki obsegajo palestinska taborišča, medtem ko se bodo muslimansko-palestinske sile umaknile iz bližine Damourja. Karamé je še sporočil, da bi se moral v najkrajšem času sestati koordinacijski odbor, da bi prečlil možnosti za dokončni sporazum. Nad izvajanjem premirja, je zaključil Karamé, bo bdela libanonska vlada.

Danes socialistični vrh v Københavnu

KÖBENHAVN, 17. — Jutri se bo v danski prestolnici začelo srečanje na vrhu evropskih socialističnih strank. Jutranji del zasedanja bodo posvetili delu biroja socialističnih strank, EGS, polidanski del, ki se bo nadaljeval še v ponedeljek pa dejanskemu »vrhu«. Na srečanju, ki bo razpravljal o najaktualnejših vprašanjih (položaj v jugoslovanski Evropi, odnosi med socialisti in komunisti, sodelovanje med EGS in ostalimi evropskimi državami), bodo posvetili največjo pozornost gospodarski krizi.

Ker se sestanka udeležujejo tudi vidni evropski državniki, je danska policija sprejela najstrožje varnostne ukrepe, da prepreči vsakršen teroristični izpad podobnega napada na sedež OPEC na Dunaju, med katerim so bili ubiti trije funkcionarji mednarodne organizacije. Vsi strogi varnostni ukrepi se udeleženci vraha niso smeli srečati niti s časnikarji.

Zmeren optimizem španskih sindikatov

MADRID, 17. — Stavkovni val, ki traja nekako od božiča v glavnem mestu Španije, pa tudi v drugih, je rahlo poenotil. To bi moralo pomeniti, da se je pričel položaj na sindikalnem področju boljati. Marsikaj se je že sprejelo, je dejal predstavnik kovin, narskega sindikata in pripomnil: Konkretnih rezultatov, se pravi konkretnih sporazumov z delodajalskimi skupinami, ni bilo, vendar jalcji sicer še ni bilo, vendar smemo — sindikalisti — sedaj svobodno izražati svoje zahteve,

a med sogovorniki smo zapazili določeno razumevanje in pripravljenost na dialog; ne samo, kaže, da si delodajalci v resnici želijo sklenitve sporazuma, ki bi zadovoljil več ali manj obeh strani. Uradni sindikati, je nadaljeval sindikalist, se doslej niso oglašili, kar nam seveda omogoča neposredna pogajanja s podjetniki — pogajanja pa se odvijajo odprto, brez slepomšenja in v dobri veri, zato bi tudi ne smelo biti ne-

varnosti morebitne reakcije s strani desnčarskih krogov, ki bi dane niti podjetnikom ne bila do brodiša.

Poleg kovinarjev stavkajo še tisoči gradbenice, trgovinskih uslužbencev in drugih delovnih moči (med temi so tudi bančni uradniki). Stavkovni val je dejansko zajel več sto tisoč ljudi, sprbu česar madridska vlada kličo svoji protinflacijski politiki ne more ostati ravnodušna.

V AVDITORIJU BO GOVORIL ČLAN CK TAMBURRANO

Danes javna manifestacija PSI o vzrokih odprtja vladne krize

Izvoljeni delegati na socialistični deželni kongres - Odobrena resolucija o globalni zaščiti Slovencev, ki jo bodo predložili vsedravnemu kongresu PSI - KD o krizi obč. uprave

Član CK PSI Giuseppe Tamburano, eden najbolj znanih italijanskih politologov, bo danes jutraj ob 10. uri v tržaškem Avditoriju govoril o vzrokih, zaradi katerih je socialistična stranka sklenila odvzeti podporo vladi Moro - La Malfa. Po govoru Tamburana bo na vrsti javna razprava, h kateri so povabljeni predstavniki vseh demokratičnih političnih sil in sindikatov. Socialistična delegacija bo z manifestacije odšla v Rim, da bi se udeležila tamkajšnje svečanosti.

Manifestacija v Avditoriju bo zaključila predkongresno delovanje PSI na pokrajinski ravni. Po sekcijah skupščin, ki so bile v prejšnjih dneh, se je večeraj sestala pokrajinska skupščina, na kateri so izvolili osem delegatov na deželni kongres stranke, ki bo v Vidmu 31. januarja in 1. februarja. Delegati so Sabina Benedetti, Gianfranco Carbone, Saverio Giacchetti, Roberto Kervin, Livio Pesante, Mauro Pittioni, Aldo Terpin in Lucijan Volk. Na skupščini so tudi obratili resolucijo o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti, ki jo bodo predložili v odobritev vsedravnemu kongresu.

Zasedanje pokrajinske skupščine se je začelo s pozdravom predsednika skupščine Pittonija in z ugodnim poročilom pokrajinskega tajnika Gherisija. Slednji je poudaril zgodovinski pomen 40. vsedravnega kongresa PSI, saj gre stranka prvič na kongres povsem enotno. Tema kongresa je izgradnja socialistične alternative, zato pa je treba izdelati socialistični program za državo, ki bi si znal pridobiti podporo ne samo tradicionalnih levih črskih volivcev, ampak tudi katoliških sil in srednjih slojev. Socialistična alternativa pa terja tudi, da nadaljeval Gherisi - soodčenje z dvema največjima italijanskima strankama: s KPI in s KD.

Komunisti - je še dejal pokrajinski tajnik PSI - so glavni sogovorniki, kljub razlikam, ki obstajajo med obema strankama v ocenjevanju mednarodne politike, in kljub nesoglasju glede državljanov, pa tudi glede sedanjih vladne krize. Gherisi je v tej zvezi orisal vzroke, zaradi katerih je PSI umaknil podporo Morovi vladi, in poudaril, da so bili gospodarski ukrepi, ki jih je vlada predlagala, nezadostni in neučinkoviti. Končno je Gherisi omenil tudi krajevna vprašanja in med drugim povsem negativno ocenil sestavo centrističnega odbora na deželi.

V razpravo o Gherisijevem poročilu je poseglo več govornikov, med njimi tudi Nadja Pahor, Srečko Colja in Josip Pečenko. Govor je bil predvsem o kongresni tematiki, pa tudi o krajevnih problemih, o vprašanju zaščite slovenske narodnostne skupnosti in o krizi občinske uprave. Z vprašanjem občinske krize se je ukvarjalo tudi pokrajinsko vodstvo KD, ki je na svoji zadnji seji potrdilo znana stališča stranke proti predčasnemu razpustu sveta, pa tudi proti sodelovanju ali zavestnosti s komunisti. Po mnenju KD bo

seja občinskega sveta, ki je bila sklicana za prihodnji torek, omogočila »splošno razčiščenje med političnimi silami, glede novega odbora pa KD trdi, da je možna le prehodna in manjšinska rešitev. Novi odbor naj bi sprejel omejeno število obvez, ki bi na osnovi resnega soodčenja bile deležne najširše podpore v občinskem svetu. To »programsko soodčenje« naj bi potekalo v samem občinskem svetu med silami ustavnega loka.

JUTRI V AVDITORIJU Shod solidarnosti s španskimi antifašisti

Jutri zvečer ob 20. uri bo pod okriljem Odbora za solidarnost s špan-

SINOČI V SREDIŠČNI ULICI PICCOLOMINI

Priletna ženska izgubila življenje zaradi zadušitve z dimom med požarom

Kljub hitremu in nesebičnemu posegu sosedja je 68-letna Luigia Hoznar umrla v bolnišnici kmalu po sprejemu

V požaru, ki je sinoči zajel podstrešje štirinadstropne stavbe v U. Piccolomini 9, je izgubila življenje 68-letna Luigia Hoznar.

Okoli 18.30 je najemnik stanovanja v tretjem nadstropju omenjene hiše Ermínio Simoni začutil oster smrad po dimu. Pogledal je na hodnik in zagledal oblake črnega dima, ki so se skozi ograjo, ki zapira dohod na podstrežje, valili na stopnišče. Najprej je pomislil na najemnika stanovanja v četrtem nadstropju Luigo Hoznar, za katero je vedel, da je bolna na srcu in se je bal, da bi se v dimu zadušila. Stekel je po stopnicah, vrl skozi vrata in zagledal nezavestno žensko na tleh. Nesel jo je v svoje stanovanje, medtem pa je nekdo že poklical gasilce in reševalce Rdečega križa. Ti so nemudoma prepeljali Hoznarjevo v glavno bolnišnico, kjer pa je kljub vsem zdravniškim negam uro kasneje umrla zaradi zadušitve z dimom.

Gasilci so imeli na U. Piccolomini zelo težko delo. Predvsem nam pripomnimo, da se niso mogli priključiti na požar, ki je potekal v podstrešju, saj je dima bilo preveč. Gasilci so imeli na U. Piccolomini zelo težko delo. Predvsem nam pripomnimo, da se niso mogli priključiti na požar, ki je potekal v podstrešju, saj je dima bilo preveč.

Spkupert handikapiranih na Opčinah se iskreno zahvaljuje Tržaškemu partizanskemu pevskemu zboru, ki je podelil čisti izkupiček svojega zaključnega koncerta v Kulturnem domu v Trstu, v znesku 422.115 lir, za gradnjo doma za handikapirane na Opčinah.

VČERAJ DOPOLDNE V MESTNEM SREDIŠČU

Protestna manifestacija tržaških avtoprevoznikov

Na Nabrežju in sosednjih ulicah je bil promet za 2 uri ustavljen

Tržaški avtoprevozniki so večeraj priredili protestno manifestacijo. Nad sto tovornjakov in cistern je namreč v dopoldanskih urah šlo v dolgem sprevodu skozi mesto in povzročilo občuten prometni zastoj. Skoraj dve uri je bil promet na nabrežju okrog Trga Unità popolnoma paraliziran. Avtoprevozniki so se s svojimi težkimi vozili zbrali pri Domju, nakar so v sprevodu šli mimo občinskega stadiona, po U. Baionotti, Drevoredu Elizajskih poljan, U. S. Andrea in naprej po nabrežju do Trga Libertà in nato do Trga Unità, kjer je bilo zborovanje.

S to manifestacijo so tržaški avtoprevozniki opozorili na hud položaj, v katerem so prisiljeni delati. Manifestacija je bila v prvi vrsti protest proti zaostritvi kontrole organov javne varnosti pri težkem prometu. Avtoprevozniki so mnenja, da je sedanji zakon, ki ureja avtoprevozniški sektor nezadosten in nezadovoljiv, in da bi ga bilo treba spremeniti. Popolnoma absurdno je namreč, da avtomobilske proizvodnje hiše delajo tehnične preglede na tovornjakih za 180 stotov nosilnosti, medtem ko so avtoprevozniki prisiljeni, da ne presežejo 40 stotov.

Vse to ima negativne učinke tudi na upravni položaj obrtniških prevoznih podjetij. V posebnem poročilu, ki ga je ob priložnosti večerajšnje protestne akcije izdalo obrtniško združenje, ki zadeva kategorijo avtoprevoznikov, je med drugim rečeno, da bi se moral italijanski zakonodajalec zgledovati po ureditvi avtoprevoznega sektorja, ki velja v drugih državah Evropske gospodarske skupnosti ter tudi v sosednjih republikah Jugoslavije in Avstrije, s katerima imajo tržaški avtoprevozniki pogostejše stike.

Ukradli so ji krznen plašč vreden 2 milijona in pol lir. Tatove je sinoči zamikal krznen plašč, v katerega je bila ogrnjena 37-letna Lucia Pielli por. Stibelj iz

U. della Fornace 6. Na križišču med U. Rittmeyer in U. Gioberti sta se ji približala mladeniča na motornem kolesu; tisti, ki je sedel na zadnjem sedežu, ji je strgal plašč, nato pa sta se nemudoma oddaljila v smeri proti postaji. Piellijeva je o dogodku nemudoma obvestila policijo, ki pa kljub pregledu vseh bližnjih ulic ni izsledila tatov. Plašč, ki je vreden 2 milijona in pol lir, je bil temnorjave barve; iste barve je bila tudi podloga, v katero je bila všita etiketa z napisom Ariston Padova in vezeni začetnici L. S.

Danes, NEDELJA, 18. januarja VERA
Sonce vzhaja ob 7.41 in zatone ob 16.50 - Dolžina dneva 9.09 - Luna vzhaja ob 18.49 in zatone ob 8.34.
Jutri, PONEDELJEK, 19. januarja MARIJ

VREME včeraj: Najvišja temperatura 5,7 stopinje, najnižja 1, ob 19. uri 4,2 stopinje, zračni pritisk 1014,9 mb, ustaljen, veter 4 km na uro, severozahodni, vlaga 67 odst., nebo 3 desetinke pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,2 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
Dne 16. januarja 1976 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 79-letna Eugenia De Bello, 72-letna Lucia Tarona por. Paglia, 60-letna Valeria Amodeo, 76-letna Maria Romaniz vd. Saia, 55-letni Ettore Da Rizo, 77-letna Elizabeta Dussi vd. Di Brusco, 83-letna Concettina Cosentino vd. Rapisardi, 61-letni Agostino Barovina, 53-letna Giulia Bassanes por. Scormiersch, 79-letna Giovanna Ianderka vd. Simonetti.

OKLIC: Pismoñoša Luigi Di Giorgio in gospodinja Anna Fusillo, železnikar Elvio Morello in baristka Zorislava Hlaca, uradnik Mario Ma-

V GOSTEH TRŽAŠKE SKUPINE «STU LEDI»

Folklorna skupina «Tine Rožanc» amaterji na profesionalni ravni

V polnem Kulturnem domu so izvajali ples in pesmi slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov ter navdušili občinstvo

Nastopa kakor folklorne skupine iz Jugoslavije že dolgo ni bilo, zato je bilo pričakovanje za sinočni nastop skupine «Tine Rožanc» iz Ljubljane izredno veliko in je bil Kulturni dom do kraja zaseden. Res je, da ni bilo tiste tako imenovane elitne publike, bili pa so zato naši ljudje, tisti, ki jih spontano pritegujejo take prireditve in ki iskreno podžvipljajo, kar je pristno ljudskega.

Skupina «Tine Rožanc» nosi oznako amaterska. Morda je amaterska res v nekem smislu, namreč v tem, da gre za mlade ljudi, ki gojijo plesno zvrst iz ljubezni in plemenitih nagibov in ki vadijo po celodnevni zaposlitvi v tovarnah ali v uradih, toda po izvajanju prav nih ne zaostaja za bolj slavnimi profesionalnimi skupinami, kakršne so Tance, Lado in Kolo. Nasprotno, nekaj bolj pristnega diha iz njene nastopa, pa naj že plesne naše slovenske gorenjske ali belokranjske

ske plesne, ali pa slovanske, srbske, makedonske ali celo albanske; ne kaj bolj spontanega je v njenem petju, tako elementarno in ljudski vokalizaciji. Zato smo lahko naši tržaški folklorni skupini «Stu ledi» hvaležni, da je povabila v goste svoje ljubljanske kolege in soglasno tudi s pozdravom njenega predsednika Frana Boleta, ko si je zaželel ponovnega snidenja s temi simpatičnimi fanti in dekleti, ki nam - kot je pravilno dejal - prinašajo svežega, zdravega duha iz matične domovine in nas utrjujejo v zavesti, da smo eno preko vseh meja.

Čas in prostor nam ne dopuščata, da bi se razpisali o vsakem plesu posebej, zato le bežno. Nastop je začela naša skupina «Stu ledi» s splotom tržaških okoliških plesov in pesmi, nanje pa so se takoj navezali gostje s splotom znanih poskočnih gorenjskih plesov in značilnim vriskanjem. Belokranjski plesi v značilnih belih nošah so nas popejali na slovenski narodni rob, kjer se že meša govorica s hrvaško. Ko so fantje dvignili dekleta v vrtiljaku, se je utrgal spontan aplavz sprito lepega in slikovitega prizora. Tamburasi so zaigrali še belokranjsko «Pesem pomladi», nato pa so plesalci zaplesali še venček slovanskih svatovskih, pri katerih smo lahko občudovali nadrobno tehniko nog in pa široko naturno sprevnost, zlasti deklet.

Drugi del je skupina začela z makedonskimi plesi ob udarjanju takta na značilni boben, ki je spremljal plesalce zdaj v počasnem, zdaj v hitrem tempu skozi vrsto zahtevnih in skladno izvajanih gibov. Orkester je nato zaigral Frulaško kolo z odličnim klarinetistom in harmonikarjem. Albansko «Soro» je z elegantno zaplesalo dekliško - fantovski par, v «Opskem oru» pa smo občudovali peterico s kučmami, ki je nazorno in zopet v izvrstni skladnosti ter tehnični izdelanosti ponazarjala udarjanje konjskih nog. Makedonsko oro je zaigral orkester, za zaključek pa smo bili deležni še plesov iz okolice Vranja v Srbiji v krasnih prestrih in barvitih nošah in prav tako slikoviti izvedbi celotnega ansambla, ki se je poslovljalo od navdušenega občinstva še s slovensko pesmijo v ritmu rajanja. Lep večer in zanj vse priznanje nastopajočim. j. k.

SPD TABOR - Opčine

PREŽIHOV VORANC.
SAMORASTNIKI
(dramatizirana novela)

Priredba:
Elza Antonac - Marko Sosič
Scena: Marko Oblak
Režija: MARKO SOSIČ

DANES, 18. januarja, ob 16.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Razstava del Marka Oblaka.

SLOVENSKI KLUB
prireditelj
v torek, 20. jan., ob 20.30
predavanje:
dr. Franc Bernik
CANKARJEVA ZGODNJA DELA KOT AVTOBIOGRAFIJA.
Vabljeni!

PD «V. VODNIK» - DOLINA
vabi v Torklo na razstavo slikarjev - samoukov
D. KOCJANČIČA
O. KRIZMANČIČA
Nastopila bosta še narečni pesnik ATILJ KRALJ in MOSKI PEVSKI ZBOR V. VODNIK
Otvoritev v petek, 23. t. m., ob 20.30

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS ob 22. do 7. ure, tel. šte. 732-627.
V predprazničnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje nepretrgoma od 14. ure predpraznične dneva do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM - INADEL - ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 68-441, nočni pa na številki 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje - Zgonik: tel. 225-596; Nabrežja: tel. 200-121; Sečljan: tel. 209-197; Zavljje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

LOTERIJA
BARI 78 14 79 80 3
CAGLIARI 13 85 7 88 67
FIRENZE 8 9 47 5 67
GENOVA 74 26 62 75 84
MILAN 3 73 4 8 23
NEAPEL 37 33 78 62 1
PALERMO 82 63 7 47 90
RIM 73 47 65 24 74
TURIN 46 7 40 16 27
BENETKE 44 57 84 77 74

ENALOTTO
2 1 1 2 1 X 2 2 X X X
KVOTE: 12 točk - 32.772.000; 11 točk - 455.100; 10 točk - 39.700 lir

Gledališča

Balet gledališča Verdi v Kulturnem domu
Gledališče «Verdi» prireja v okviru predstav za šole nastope svojega baletnega ansambla, ki bodo v slovenskem Kulturnem domu v U. Petronio štev. 4 - 19., 20., 21. in 22. januarja z začetkom ob 11.30.
Vstop je prost z vabilom, ki ga je mogoče dobiti v tiskovnem uradu gledališča Verdi (tel. 62-931, Riva Tre novembra 1).

ROSSETTI

DANES, 18. jan., ob 16. uri Kafkov-Ripellino «Proces». Cooperativa Teatro Mobile pod vodstvom Giulia Bolettija.

Od toka, 20. januarja, «Norman ai tuoi ginocchi», izven abonmaja.

AVDITORIJ

DANES ob 16. uri «Anatol» Arthura Schnitzlerja. Zadnja predstava.
Od četrta dalje: «Appuntamento con la signorina Celeste».

Predprodaja vstopnic od danes za vse predstave. Za abonente 30 odst. popusta za prvi dve predstavi, 20 odst. za ostale. Veljajo kuponi «Rassegna Auditorium» in prodaji pri osrednji blagajni v pasaji Protti.

VERDI

DANES ob 16. uri druga predstava Wagnerjeve opere «Lohengrin» za dnevni red v vseh prostorih. Zaradi bolelosti tenorista Giuseppea Giacominija bo naslovno vlogo pel nemški tenorist Herman Esser, ki je lani pel v «Tristanu» v Bologni.

Dirigent Giuseppe Patenè, režija Karl Heinz Krahl. Orkester in zbor gledališča Verdi.

Kino

Salezjanski krožek 15.00 «Resistenza - Una nazione che risorge», režija Anasano Giannarelli; 21.00 «Vietnam - Scene del dopoguerra», režija Ugo Gregoretti. Jutri 18.00 «Abencemas»; 21.00 «Irene, Irene», režija Peter Del Monte.

Mignon 15.00 «Mean Streets - Domestica in chies, lunedì all'inferno». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

La Cappella Underground 19.00-21.30 «Vidas secas» (1964), režija Nelson Pereira dos Santos. Jutri «Cinco vese favela» (1962).

Ariston matineja 10.00-11.30 «Toby Tyler». Barvni Walt Disneyev film. Ariston 15.30 «Il fratello». Barvni film, v glavni vlogi igra Riccardo Cucciolla.

Grattacielo 14.00 «L'anatra all'arancia». Igrajo M. Vitti, U. Tognazzi in B. Bouchet. Barvni film.

Fenice matineja 9.00-10.30 «Li chiamavano i tre moschettieri, invece erano 4». Barvni film.

Fenice 13.30-22.15 «Lo squalo». Barvni film za vse.

Excelsior matineja 10.00-11.30 «Il gigante buono». Barvni film o medvedu.

Excelsior 15.00 «La moglie vergine». Barvni film. Igrata Edwige Fenech in Renzo Montagnani. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale 13.40-22.30 «Lo squalo». Barvni film za vse.

Eden 14.30 «L'infermiera». Barvni film. Igrata Ursula Andress in Duiio Del Prete. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ritz 15.00 «Emanuelle nera». Igrajo Karin Schubert, A. Infanti in Isabella Marchal. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 15.30 «Amici miei». Barvni film, igrata U. Tognazzi in G. Moschin. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Capitol 15.30 «L'importante è amare». Romy Schneider. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Cristallo 15.00 «Profondo rosso». Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Moderno 15.00 «Profezia di un delitto». Barvni film. Igrata Franco Nero in Stefania Sandrelli. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.00 «Voglie pazzes, desideri, notti di piaceri». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 15.00 «Esecutore oltre la legge». Barvni film. Igrata Alain Delon in Mireille Darc.

Impero 15.00 «L'isola sul tetto del mondo». Barvni film. Sledi barvna risanka «Buon compleanno Pape-rino».

Vittorio Veneto 14.00 «Patti di gente per bene». Barvni film. Igrata G. Giannini in C. Deuneu.

Abbazia 14.30 «Giubbe rosse». Barvni pustolovski film. Igrata Fabio Testi in Renato Castelli.

Astra 15.00 «La pantera rosa colpisce ancora». Barvni film. Igrata Peter Sellers in Christopher Plummer.

Radio 14.30 «Fantozzi». Barvni zabavni film v katerem igra glavno vlogo Paolo Villaggio.

Volta (Milje) 15.00 «Dieci secondi per fuggire». Barvni film. Igrata Charles Bronson in Hill Yreland.

Razstave

V razstavnih dvorani «C. Sofianopolu» na Largo Papa Giovanni 6 je odprta osebna razstava slikarja Cigla Meštreja, ki obsega 35 krajin iz dežele in izven nje. Razstava bo odprta do 24. t.m. ob 18. do 20. ure ob delavnih dneh in od 11. do 13. ure ob nedeljah in praznikih.

V gostišču Gruden v Šempolju je odprl razstavo svojih del tržaški slikar Jože Cesar.

V umetnosti galeriji «Tribbio» so odprli razstavo najnovejših del slikarja Giuseppea Ajmonaja.

Jutri, v ponedeljek, 19. t.m. ob 18. uri bo v občinski galeriji odprl razstavo svojih najnovejših del znani tržaški slovenski slikar prof. Avgust Černigoj.

Jutri bodo v dvorani Deželnega združenja umetnikov v Drevoredu Ippodromo 2/2 odprli skupinsko razstavo del Maria Bulfona, Lida Dambrosija, Marjana Kravosa, Sergia Micalesca in Carmela Vranica.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Kulturni dom

30 LET NEPRETRGANEGA DELOVANJA
GOSTOVANJE MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANSKEGA

ANDREJ HIENG

IZGUBLJENI SIN

(Melodrama v štirih dejanjih)

Dramaturško sodelov.
Jezikovno vodstvo
Scena
Kostumi
Glasba
Asist. režije
Režija

Bojan Štih
Janko Moder
Sveta Jovanovič
Mija Jarčeva
Darjan Božič
Helena Šober-Zajčeva
MILE KORUN

V petek, 23. t.m., ob 20.30 - ABONMA RED A - premierski.
V soboto, 24. t.m., ob 20.30 - ABONMA RED B - prva sobota po premieri.
V nedeljo, 25. t.m., ob 16. uri - ABONMA RED C - prva nedelja po premieri in ABONMA RED G - okoliški.

Razna obvestila

Pogrebno društvo iz Trebč vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo danes, 18. t.m., v prostorih Ljudskega doma ob 16. uri v prvem in ob 16.30 v drugem sklicanju.

Dnevni red: Pozdrav predsednika - Poročila - Volitev novega odbora - Razno.

V Ljudskem domu v Križu bo danes, 18. jan., ob 16. in 20. uri humoriistični večer, ki ga prireja F. de Walderstein s svojimi sodelavci. Igral bo ansambel «Trattamento termico».

V ponedeljek, 19. januarja, ob obletnici smrti škofa Barage bo v Društvu slovenskih izobražencev - U. Donizetti 3, ob 20.15 predavanje Alojza Rebulca z besedo in z diapozitivi prikazal svoje potovanje po Severni Ameriki.

Pustni odbor s Proseka vabi ljubitelje pustnih šal na sestanek, ki bo v torek, 20. t.m., ob 20. uri v prostorih društvene gostilne. Ob tej priliki bodo prisotni izdelali program o nastopu na slovenskem pustu na Opčinah.

Predsednik upravnega odbora Slovenskega raziskovalnega inštituta

sklicuje na podlagi 6. člena pravil

REDNI OBČNI ZBOR

ki bo dne 23. januarja ob 19. uri v prvem in ob 19.30 v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani v U. Geppa 9 z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora;
2. Obratun in predračun;
3. Razno.

PD VESNA - KRIZ

sklicuje v nedeljo, 25. januarja, ob 10.30 v prvem in ob 11. uri v drugem sklicanju redni občni zbor.

Dnevni red:
1. Otvoritev in izvolitev delovnega predsedstva;
2. Poročila;
3. Diskusija;
4. Razrešnica staremu odboru;
5. Volitev novega odbora;
6. Razno.

Odbor

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage mame.

Kristine

se iskreno zahvaljujemo.

Družini Plesničar

Trst, 18. januarja 1976

19.1.1972 — 19.1.1976

POSVET
O GOSPODARSTVU

(Nadaljevanje s 1. strani)

no vlogo, ki bo imela daljnosežne posledice za gospodarski in socialni dvig tukajšnjega prebivalstva. Trst in dežela stopata skratka v središče dogajanja na stičišču dveh različnih družbenih in gospodarskih sistemov.

Kot slovenska narodnostna skupnost, ki strnjeno živi na področju tržaške, goriske in vidijske pokrajine in ki številčno predstavlja 10 odst. celotnega prebivalstva dežele — je dejal dr. Svetina — smo globoko zainteresirani pri vključevanju v ta razvoj kot enakoveren partner s svojimi gospodarskimi strukturami in potencialom. Zavedamo se, da se perspektivna gospodarska politika tega področja (glede na njegov programiran razvoj za dobo 20 let) ne more naslanjati na izgradnjo velikih industrijskih centrov, ampak da je perspektiven edinoletni razvoj tistih dejavnosti, ki spadajo v tako imenovani terciarni sektor: to je notranje in mednarodne trgovine, turizma, male industrije, obrtništva, bančništva, storitev, specializiranega kmetijstva.

Na vseh teh področjih smo kot Slovenci že prisotni in potrebni je, da to prisotnost še okrepimo in prilagodimo realnosti, ki jo prinaša stalnost meje, pretakanje novih tokov blagovnega prometa, novo vzdušje na ozemlju, na katerem živimo.

Sedanje obdobje po sporazumu med Italijo in Jugoslavijo lahko označimo kot prelomno v našem političnem in gospodarskem boju, ki zahteva tudi novo usmerjanje v gospodarskem prepletanju in prostorskem integriranju in nove ukrepe za usmerjanje komplekstarnosti obeh gospodarskih sistemov. V to usmerjanje, v te nove manjšine vključiti kot aktivni in priznati usmerjevalce, kot nosilce svojih specifičnih potreb in kot usklajevalce različnih gospodarskih interesov. Zato pa je potrebno, da pristopimo k odločnejšemu proučevanju gospodarske stvarnosti, v kateri živimo, preko podrobnih analiz strukture deželnega gospodarstva, dinamike njegove rasti, tehnološke stopnje razvitosti in potreb tržišča.

Kot prva nuja težnja slovenskega gospodarstva, je dejal Svetina, je potreba po integriranosti v deželno gospodarstvo ob tesni povezavi s slovenskim in jugoslovanskim gospodarskim razvojem. Integracija mora biti taka, da se organsko povezuje na temeljne proizvodne sektorje, ki niso podvrženi državnim dirigiranim oblikam gospodarstva. Pri tem je seveda pomembno, da so istočasno ti sektorji v daljšem razvojnem obdobju komplementarni gospodarstvu v italijanskem in jugoslovanskem prostoru.

V tem kontekstu bomo lahko uveljavili svojo vlogo in moč posrednika in usklajevalca obeh gospodarskih sistemov. Da pa lahko uresničimo narekovanje potrebo integracije, je nujno, da pristopimo k načrtovanju lastnega razvoja. Analiza obstoječega nam bode nudila podatke o lastnem takojšnjem prispevku, ki pa nam gotovo ne bo zadostoval pri uresničevanju potreb razvojnega načrta, ker nam bo pri tem predvsem primanjkovalo ustreznega kadra, kakor tudi primernih struktur.

Potrebe po slovenskem strokovnem kadru naj bi se konkretno načrtovala in izvrševale ob uresničevanju razvojnega načrta. Izobraževanja strokovnih kadrov ne smemo prepuščati samo zunanjim strukturam, ki nam jih nudi družba, marveč moramo ob teh ustvarjati lastne, preko katerih bi pogojevali in povezovali izobrazbo s celotnim procesom gospodarskega razvoja in potreb slovenske skupnosti. Obstoječe gospodarske strukture pa je treba okrepiti bodisi na področju gospodarskih ustanov potrošniške narave, bodisi na področju strokovnih gospodarskih organizacij. Potrebno bo ustanovljati tudi nove gospodarske organizacije, katerih usmeritev bo zaobela še nepokrita področja delovanja. SKGZ mora postati zagovornik in nosilec teh gospodarskih pobud in smernic, kakor tudi aktiven sogovornik pri soočanju pri družbeno-gospodarskem razvoju prostora, na katerem živimo in delujemo.

Na koncu svojega izvajanja je dr. Svetina izrazil prepričanje, da smo Slovenci pred veliko šanso in od naše sposobnosti kot skupnosti in organizirane družbe bo odvisno, koliko bomo uspeli izkoristiti ugoden trenutek in pozitivne sile, ki so nam naklonjene, da iz tega ozkega pasu, kjer živimo, ustvarimo široko odprto stičišče dveh različnih kultur, narodov in družbenih sistemov, da ustvarimo dvojezično področje in dvojezično vzdušje.

Poročilo načelnika gospodarske komisije SKGZ dr. Svetina je nudilo obilo spodbud za razpravo, ki je s kratkim upolndanskim presledkom trajala vse do večera in v katero so po vrsti posegli Stanko Bole, Dino Del Medico, Lucijan Volk, Silvij Tavčar, Stanislav O. blak, Vlado Turina, Darji Cupin, Edvin Švab, Marino Košuta, Vladimir Vremec, Bogo Samsa, Silvan Mesesnel, Adrijan Semen, Pečenik, Karlo Primožič, Vojko Kojančič, Duško Udovič, Peter Sanzin, Boris Race, Stanislav Renko in Karel Grgič.

Glavne misli iz obširne razprave (na katero se bomo še povrnili) je na koncu povzel načelnik gospodarske komisije dr. Svetina, posvetovanje pa je zaključil predsednik SKGZ B. Race, in sicer z ugotovitvijo, da je šlo za potrebno in koristno pobudo, kateri bodo v kratkem sledile še druge predvsem v zvezi s pripravi na uresničevanje najpomembnejših sporazumov med Italijo in Jugoslavijo.

V PROSTORIH STARE ŠOLE NA COLU

Repentabrška občinska uprava
se jutri zvečer sestane z občani

Na dnevnem redu bosta vprašanje gradbenega dovoljenja za avtoport pri Fernetičih ter občinski proračun za leto 1976

Repentabrška občinska uprava prireja jutri, ob 20. uri, v prostorih stare šole na Colu širše srečanje z občani. S tem uveljavlja sprejeto načelo, da mora razne probleme, ki nastajajo v občini, reševati s sodelovanjem ljudstva. Gre skratka za odprt način upravljanja, ki je bil vselej značilen za napredne uprave in ki je po lanskim upravnih volitvah postal še izrazitejši.

Tudi za repentabrško občino postaja takšen način upravljanja zdaj ustaljena praksa. V zadnjih mesecih se je izvršilo že nekaj srečanj, na katerih so si upravitelji in občinski svetovalci ter občani izmenjali mnenja o raznih vprašanjih. Osnovno vprašanje, s katerim se zadnje čase ukvarja repentabrška občina, je nedvomno vprašanje suhozemskega terminala ali avtoporta pri Fernetičih. Tudi o tem vprašanju je mnenje občanov, predvsem tistih, ki so zaradi gradnje avtoporta najbolj prizadeti, velikega pomena in ga mora občina pri svojem odločanju upoštevati. Prav zato bo jutrišnje srečanje posvečeno v prvi vrsti ravno temu vprašanju. Občinska uprava bo v teku petnajstih dni izdala gradbeno dovoljenje za prvo fazo del. Na zadnji seji občinskega sveta je bila soglasno odobrena interpretacija gradbenih norm. Po tej interpretaciji omenjene norme, vsaj tiste, ki zadevajo značilnosti zgradb in streh, ne veljajo na carinsko - trgovsko področje. Zadevni sklep bodo nadzorne oblasti sprejele v prihodnjih dneh.

O vseh teh zadevah želi torej uprava seznaniti občane. Obenem jih bo seznanila tudi s svojim ostalim delom ter splošno občinsko problematiko. Pomembna točka dnevnega reda pa bo tudi občinski proračun za leto 1976, o katerem bodo občani tudi povedali svoje mnenje.

Protest dolinskega
protifašističnega odbora

V četrtek se je v Dolini sestel občinski protifašistični odbor. Pregledovali so obračun stroškov za organizacijo srečanja bivših borcev, aktivistov in internirancev v Gročani, ob odkritju spomenika padlim v NOB. Člani odbora so poudarili veliko zanimanje prebivalcev Peska in Gročane, ki so za to priliko navdušeno in množično pomagali. To se je poznalo tudi pri nabirani akciji, saj so dobili precej višjo vsoto kot so pričakovali.

Odbor je nato ostro obsodil skrutne občinskega spomenika v Dolini in spomenika v Gročani ter nedavne atentate na sedež sindikata CGIL in na sedež KPL. Ponovno je poudaril, da morajo organi javne varnosti nekaj ukreniti; ne smejo dopustiti, da se podobna podla dejanja ponavljajo. Končno je opozoril vse občane, naj bodo budni in naj pazijo na spomenike padlih, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo.

Poškodbe občinskega spomenika bodo v kratkem popravili in skušali črke trdneje pritrditi. V prihodnjem mesecu bodo po okolišnem parku posejali travo na točkah, kjer se ne

V petek je praznovala 80-letnico
PAVLA SULČIC
Obilo sreče in še mnogo let
ji želi družina Lehar in
vnuki.

Veselje kmeta v Dolini

Ob današnjih občinah ni nič čudnega, da se novosti kmalu razvejejo. Tako smo tudi mi, ki zvedeli, da je v Dolini krava povrgla dvojčka, ni naš fotoreporter je takoj pohitel na obisk k »srečni materi«, ki ji domačini pravijo Švika, da bi jo ob priložnosti skromno s prirastkom vseh sorazmerno med Italijo in Jugoslavijo.

raste, in posadili drevesa, ker jih je precej usahnilo. Za to bodo organizirali prostovoljno delo, živi ostroški pa bodo šli v breme protifašističnega odbora.

Oddaja o italijanski
naselbini v Bosni

Na prvem programu italijanskega radia so v četrtek predvajali zanimivo reportažo o življenju pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti, ki živijo v utenjeni vasi Štivor v samem osrčju Bosne (reportažo je oddajala tudi Koprška televizijska postaja). Gre za nekaj sto družin, ki so se naselile v Bosni pred 99 leti, to je v dobi Franca Jožefa, ker je v dolini Sugana pri Trentu, kjer so živeli, prišlo do hude poplave. Priseljenci so se ustavili ob vzhodju Kozare nedaleč od Prnjavorja (Banjaluka) ter so tam ustanovili svoje naselje. Leta in leta so živeli osamljeni, gospodarstvo neodvisni. Tesnejše stike s svetom so navezali med drugo svetovno vojno, ko so se mnogi izmed njih borili proti nacifazizmu. Nekateri pa so celo žrtvovali življenje za ideale NOB.

Po vojni so mnogi odšli na delo v mesta, njihovi stiki z okoliškimi prebivalci pa so bili vedno zelo

dobri. Vseskozi so ti bosanski Italijani ohranili izvirno narečje svojih prednikov, narečje, ki danes zveni nekoliko arhaično in čudno. Dogodek, zaradi katerega so tudi poslušalci v Italiji zvedeli za to zanimivo etnično skupnost, je bil sklep jugoslovanske vlade, ki je v spoštovanju ustave omogočila Stivorcem šolanje v materinščini.

Ob tem je primerjava med dvema družbenima sistemoma — jugoslovanskim in italijanskim — neizogibna. Jugoslovanska socialistična in samoupravna družba, ki jo sestavljajo številni narodi in narodnosti, je dosledno odprta vsem etničnim skupinam. Italija pa je v odnosu do narodnostnih manjšin izbrala drugo pot. Zgodi primer te politike so beneški Slovenci. Kljub neenakim zahtevam po šoli v materinščini, jim rimska vlada to pravico še vedno odreka.

Šiviljski tečaj
na Opčinah

Za jutri zvečer je sklican v Prosvetnem domu na Opčinah sestanek vseh tistih žensk, katere bi zanimal šiviljski tečaj. Pod okriljem Prosvetnega društva Tabor, bo tečaj vodila priznana šivilja Adrijana Regent. Tečaj bo trajal približno tri mesece. Spričo važnosti te večšine za družinske proračune, se toplo priporoča, predvsem mladim gospodinjam, da se polnoštevilno sestanaka udeležijo.

Zadnje slovo od Alfreda Kralja

Smrtna kosa, ki je v Trebach v letu dni kar dvaindvajsetkrat zamahnila, je te dni spet segla po mladem življenju. Včeraj so položili v prerašči grob Alfreda Kralja ob »Frčeku«, kot pravijo po domače družini na steviki 122 v Trebach. Kruta, zahrbtna bolezen ga je izrgala iz kroga družine in vseh vseh, ki so ga visoko ceni in spoštovali, v njegovih najboljših letih. Lanskega septembra je dopolnil 38 let.

Da je bil Fredo zelo priljubljen med vaščani in poznan tudi daleč naokrog, je pričala že sama udeležba na njegovi včerajšnji poslednji poti. Številni venci, veliko prispevkov v dobrodelne namene, številni izrazi sožalja strti družini ter iskreni izrazi ganjenosti pred odprtim grobom, kjer mu je s tresočim se glasom spregovoril v slovo sovačan Lucijan Padovan ter zapel žalostno domači pevski zbor, so ganili vsakogar.

Padovan je v svojih poslovnih besedah dejal, da je nastala s prerano Alfredovo smrtjo nenadomestljiva vrzel v vsakem družbenem življenju in da mora ostati njegov lik delavnosti in nesebične požrtvo-

valnosti za zgled mladini. To niso bile prazne besede. Fredo je bil dejanski človek, ki se je z izredno predanostjo vseh predal delu v vseh vaških organizacijah. Bil je stebler tako v prosvetnem društvu, kot v športnem društvu »Primorec«. Vse prireditve in pobude v vasi so nosile neizbrisni pečat njegove prečljive delavnosti in požrtvovalnosti. Ravno tako je bil nenadomestljiv v krajevni sekciji KPL. Povrh pa je vselej našel čas za spremljanje še drugih problemov, ki so nastajali na drugih področjih vaške stvarnosti. Vključil se je tudi v Tržaški partizanski pevski zbor, a mu je zadnje čase bolezen preprečila nastope.

Alfredo, ki je bil po poklicu krojač, a je zadnja leta delal v livarni, zapušča starše in dva brata, Al- da in Bogdana. Družini izrekamo globoko sožalje, Alfredo pa naj bo rahla domača gruda.

ZAVAROVALNICA
GOVEJE ŽIVINE

Bazovica, Gropada, Padriče
sklepuje občni zbor DANES,
18. jan., ob 17. uri v Bazovi-
škem domu.
Vabljeni vsi člani!

Odbor

V torek, 20. januarja, ob 20.30
bo v prostorih PD »L. Grudena
sestane, na katerem bo raz-
prava o predlogih za poimenova-
vanje slovenske osnovne šole v
Nabrežini.

Vljudno vabljeni starši in vsi
vaščani.
Zastopniki staršev v medraz-
rednem svetu.

PD SLOVENEK
in mladina
Krekovega doma

iz Boršta priredita danes, 18.
t.m. ob 17. uri v dvorani šolskih
sester kulturno prireditev ob
prilici vaškega patrona.

Vabljeni!

OSMICA

Ernest Smotlak, Mačkolje št. 58
toči pristno domače črno in belo
vino.

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELI
VISJA KAKOVOST
MERE JOPICEV OD 42 DO 54
NASIVKI
VELIKI PRIHRANEK
PELLICCERIA CERVO
IRST TEL. 296-301
Viale XX Settembre št. 16/III

S. p. d. Igo Gruden
vabi
na

Večer
ljudskih
plesov in
pesmi

TINE ROŽANEC

V NABREŽINSKI OBČINI
Ljudska zborovanja
o decentralizaciji

Nabrežinska občinska uprava sporoča, da se bo druga faza ljudskih zborovanj o decentralizaciji nadaljevala s sledečim urnikom:

v TOREK, 20. 1., ob 19.30 — v novi srednji šoli v Sesljanu za prebivalce iz Sesljan in Vižovelj;

v ČETRTEK, 22. 1., ob 19.30 — v slovenski osnovni šoli v Nabrežini za prebivalce Nabrežine, Nabrežine - kamnolomov in Nabrežine - Kriza;

v TOREK, 27. 1., ob 19.30 — v osnovni šoli v Slivnem za prebivalce iz Slivnega;

v ČETRTEK, 29. 1. ob 19.30 — v osnovni šoli v Mavhinjah za prebivalce iz Mavhinj in Cerovelj;

v TOREK, 3. 2., ob 19.30 — v osnovni šoli v Medji vasi za prebivalce v Medji vasi;

v ČETRTEK, 5. 2., ob 19.30 — v osnovni šoli v Ribiškem naselju za prebivalce iz Ribiškega naselja.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

Občinska komisija za decentralizacijo bo na sejah predložila občanom osnutek statuta decentralizacijske ureditve.

BANKA

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

TRST UL. F. FILZI 10 - TEL. 61-446 - TELEX 46264 - BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

PREKO 7.500.000 UPRAVLJANIH DENARNIH SREDSTEV

VSE BANČNE OPERACIJE IN STORITVE

ZAVOD JE S TEM JANUARJEM USPOSOBLJEN ZA
BLAGOVNO IN DEVIZNO POSLOVANJE S TUJINO Z
NAZIVOM: «BANCA AGENTE»

VELIKA RAZSTAVA POHIŠTVA

EDI MOBILI

UL. G. DI VITTORIO, 12/1

TRST - TEL. 813301

UL. FLAVIA

UL. DI VITTORIO

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

UL. FLAVIA

NA VČERAŠNEM TRADICIONALNEM NOVOLETNEM SESTANKU

Župani Nove Gorice in treh slovenskih občin poudarili potrebo po nadaljnjem sodelovanju

Novo Gorico so obiskali župani iz Sovodenj, Doberdoba in Števerjana - Poudarjena važnost italijansko-jugoslovanske pogodbe v Osimu

Včeraj popoldne so se trije slovenski župani v Goriški odzvali vabilu predsednika novogoriške občinske skupščine in se sestali v Novi Gorici, na šestem tradicionalnem novoletnem srečanju. Sestanka so se udeležili iz jugoslovanske strani predsednik občinske skupščine Jože Šušmelj, predsednik izvršnega sveta dr. Vinko Mozetič, predsednik izobraževalne skupnosti Stojan Vodopivec, predsednik telesno-kulturne skupnosti Drago Požar in predsednik zbornice krajevnih skupnosti Anton Buhin.

Z naše strani pa so bili prisotni župan sovedenjske občine Jozef Čučur, z odbornikom Jankom Čotičem in Borisom Čermicom, župan doberdobske občine Andrej Jarc z odbornikom Jozefom Jarcem in svetovalec Jozefom Ferfoljo, župan števerjanske občine Stanislav Klanjšček z odbornikom Cirilom Terpinom in občinskim tajnikom dr. Vladimirjem Šturmom.

Sestanku je prisostvoval tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Ivan Renko.

Predsednik novogoriške občinske skupščine Jože Šušmelj je poudaril, da je ta sestanek že šesti po vrsti (štirje so bili v Novi Gorici, dva pa na ozemlju italijanske republike). Obširno je govoril o gospodarskem razvoju novogoriške občine in dejal, da je taka gospodarska moč tudi moralna opora Slovincem v zamejstvu. Delovne organizacije so brez težav zbrale prispevke za gradnjo prusvetnega doma »Andrej Budal« v Štandrežu in za pomembne prosvetne dvorane v Doberdobi. Lani je bilo sodelovanje med novogoriško in sovedenjsko ter doberdobsko občino sicer bolj občasno in, na upravni ravni, ni pa bilo sodelovanja s števerjanom. Hočemo premagati nesporazume, do katerih je prišlo, je dejal Šušmelj, nam gre za odkrito sodelovanje z vsemi Slovinci v zamejstvu. Izrekel je željo po poglobitvi stikov na vseh ravneh, zlasti po podpisu sporazuma med Italijo in Jugoslavijo v Osimu, in dejal tudi, da bi bilo morda v prihodnosti prav, da bi slovenski študentje prihajali na študij v Novo Gorico, kjer se odpirajo razpoložljive visoke šole.

Župan Andrej Jarc je v svojem govoru dejal, da je tako sodelovanje med raznimi ustanovami in društvi v obsejnim pasu zelo koristno, prav tako je koristno sodelovanje med občinami. Izrekel je željo, da bi se to sodelovanje še bolj poglobilo in razširilo. Dejalo je tudi, da smo zamejski Slovinci pozitivno sprejeli pogodbo v Osimu in da bomo brez dvoma dobili več kot smo imeli doslej. Omenil je tudi razne momente iz našega boja za enakopravnost, zahvalil se je tudi delovnim ljudem v Novi Gorici za prispevek pri opremitvi prosvetne dvorane.

Tudi Jože Čučur je poudaril važnost pogodbe v Osimu in dejal, da si Slovinci v Italiji še vedno želimo odkrite in množične podpore matičnega naroda. Ko je govoril o stikih v obsejnim področju, je Čučur predlagal, da bi prišlo do njih razširitev v ljudskem smislu z organizacijo masovnih ljudskih prireditve, kjer bi se znašli in spoznali ljudje z obeh strani državne meje.

Župan Stanislav Klanjšček pa je

dejal, da nalaga sporazum v Osimu še večje naloge zamejskim Slovincem, zato je potrebna še temeljitejša pomoč matičnega naroda, kajti le s to bomo lahko zamejski Slovinci ohranili svojo narodnost in jezik. Prva naloga je, da se v Italiji ohranimo kot Slovinci.

V diskusijo je nato posegel še predsednik izvršnega sveta novogoriške skupščine dr. Vinko Mozetič, ki je dal nekaj konkretnih predlogov za sodelovanje. Omenil je pripravo obiskov mladih za zamejstva v novogoriških podjetjih, možnost dajanja stipendij revnejšim otrokom za študiranje v Novi Gorici, uvedbo stikov med šolniki, povabil zamejsko mladino na letni tabor v Kobzano, kjer bo slovenska mladina gradila vodovod.

Zastopniki Nove Gorice so gostom iz zamejstva darovali priložnostne knjige. Diskusija se je po prvih poslih, ki smo jih zgoraj omenili, nadaljevala.

Odbitje bivšega davka IGE

Urad za stike pri goriški finančni intendanci javlja, da zapade konec letošnjega leta rok za predložitve prošnje za odbitje bivšega davka IGE od sedanjega IVA, upoštevajoč določila zakona 633 z dne 26. oktobra 1972. Zainteresirani naj se za podrobnejša pojasnila obrnejo na urad finančne intendantce na Korzu (Ljudski dom).

SOGLASNO SO GLASOVALI SVETOVALCI VEČINE IN MANJŠINE

Občinski svet v Števerjanu odobril proračun za finančno leto 1976

Glavna skrb občine v tem letu bo ureditev otroškega vrtca ter gradnja nove osnovne šole

Občinski svet v Števerjanu je v petek zvečer z glasovi večine in manjšine odobril proračun za leto 1976. Pred glasovanjem je župan Klanjšček dejal, da je splošna gospodarska kriza zadala velik udarec tudi občinskim upravam, ki razpolagajo z omejenim številom denarja, zaradi česar bodo v tem letu le delno uresničili načrt, ki pa bilo pripravljeno. Dejal je, da so upoštevati prioritete potrebe vaške skupnosti, zaradi česar je prva skrb za številske občine, da v tem letu uredijo otroški vrtec ter dokončajo zgradnjo in druga dela nove osnovne šole. V zvezi s tem je dejal, da so se stroški za gradnjo obeh objektov zvišali za približno 35 odstotkov, kar bo seveda v še večji meri obremenilo občinsko upravo. V letošnjem letu namerava občina urediti še nekatere ceste ter opraviti nekatera druga manjša dela.

Glede proračuna je občinski tajnik dr. Šturm poročal o posameznih postavkah. Za letošnje leto predvidevajo skupno 349.000.000 lir prejemkov, od katerih pa je treba odšteti 270 milijonov lir raznih posojil, ki jih bo treba vrniti. Resničnih prejemkov v letošnjem letu naj bi bilo torek okoli 80 milijonov lir. V občinskih blagajni bo zaradi raznih davkov prišlo skupno 22.500.000 lir, 58 milijonov lir naj bi znašali prispevki dežele, države in drugih ustanov, ostalih prejemkov naj bi bilo za 8 milijonov lir. V proračunu predvidevajo prav toliko izdatkov (349 milijonov lir). V tej vsoti pa se vračunata razna posojila, ki ne pridejo v poštev pri občinski finančni bilanci. Zaradi tega predvidevajo, da bodo v letošnjem letu imeli za 57.000.000 lir primanjkljaja, to je 9 milijonov več kot v prejšnjem letu. Primanjkljaj je treba pripisati splošnemu povišju vseh storitev ter povišju mesečnih plač občinskemu osebju. Naj pri izdatkih navedemo glavni postavki. Za splošne uradne stroške predvidevajo 136 milijonov

lir izdatkov, za šolska vprašanja pa 32 milijonov lir. Spričo gornjih števil je jasno, da imajo občine vezane roke, saj so obremenjene z raznimi posojili, zaradi česar je zelo težko uresničiti pobude, ki si jih vsaka občinska uprava zastavlja v korist vaščanov in vasi.

Pred razpravo o proračunu so bile na dnevnem redu nekatere druge točke. Ob odobritvi zapisnika prejšnje seje je župan dejal, da jim je pokrajinski nadzorni organ zavrnil resolucijo, ki so jo složno o dobili glede preštevila slovenske manjšine na Korškem. Nasprotni tej resoluciji so bili na prefekturi. Dejali so namreč, da števerjanska občina ni poklicana, da razpravlja o stvareh, ki se tičejo druge države. Svetovalci večine in manjšine so nato odobrili najem posojila v višini 10 milijonov lir pri Goriški hranilnici, sklenili so razdeliti deželni fond (840.000 lir) za podporo civilnim invalidom, slepim in gluho-nimim med petimi občini. Za pregledni račun za finančno leto 1975 so imenovali Emila Terpina, Borisa Hladnika ter Ivana Humarja.

Stiki s Podnanosom in otroška prireditve

Poteklo je skoro leto, odkar smo Vrhovci na pobudo PD »Danica« in domače sekcije VZPI obiskali Podnanos na Vipavskem in s tamkajšnjimi domačini navezali prijateljske stike. Ta izlet bo prišel verjetno v tradicijo, kajti obe vaški organizaciji bosta tudi letos — in sicer 1. februarja — priredili podobne izlete. Predstavniki obeh vrhovskih organizacij so se že sestali z zastopniki krajevnih skupnosti ter oborniki Zveze borcev iz Podnanosa in se skupaj pomenili, kako naj bi potekalo prijateljsko srečanje med Kraševci in Vipavci. Gostitelji so z zadovoljstvom sprejeli ponudbo, da bi Vrhovci v dvorani Volja Premrla pripravili kulturni večer. Na sestanku so se podrobneje razpravljali o srečanju ter o pripravi Prešernove proslave. V razgovor so posegli številni oborniki prosvetnega društva. Pred sklenitvijo sestanka so govorili tudi o zadnji prireditvi, ki jo je društvo pripravilo za svoje najmlajše člane, prihod dedka Mraza. Predsednik PD »Danica« Leopold Devetak je izrekel o tej prireditvi zelo pohvalne besede, saj se je večera udeležilo okoli sto domačinov, kar pomeni polovica prebivalstva na Vrhovcih. Otroci in odrasli so bili na prireditvi zelo veseli in izrazili upanje, da bi jo društvo ponovilo tudi prihodnje leto.

Da je prireditve prav dobro uspele, je nadaljeval prof. Devetak, ni nobenega dvoma, saj so celo v Katoliškem glasu tako pohvalno poročali o njej. Predsednik se je nato zahvalil vsem tistim, ki so sodelovali pri pripravi prireditve, in je še posebej pohvalil vse vaše korniste, ki so o prireditvi tako nepristransko poročali. Še v zvezi s preteklo prireditvijo je povedal predsednik »Danica« svojim zaskrbljenim obornikom, da gospodu Janezu Pavličetu ni nihče ukradel odrskih zavese. Ves odbor se je začudil, ko spodar PD »Danica« je pohvalil tako skrbno gospodarjenje in vsi so bili zadovoljni, da neokradeni ni dobili tatu, kajti vsem je bilo jasno, v kakšni beli kaši bi lahko bili.

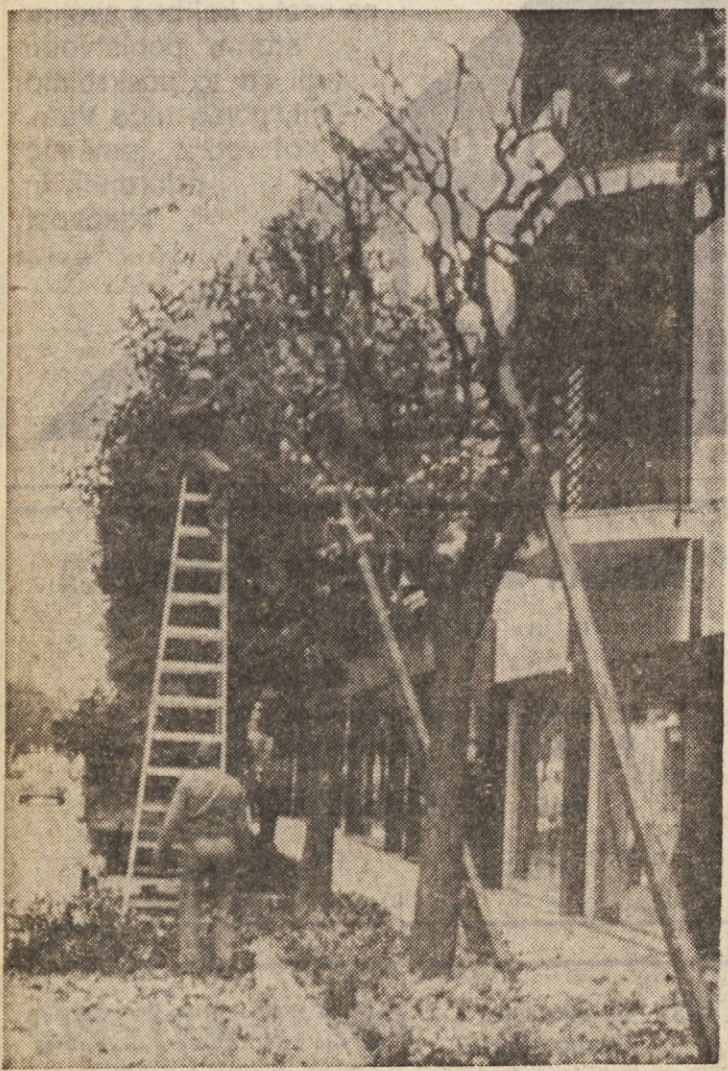
Kronist z Vrhov

Občina bo uredila športne prostore v šolah

Pisali smo že, da so predsedniki okoliških šolskih svetov, ki imajo svoje šole na področju goriške občine, bili pri županu in zahtevali ureditev športnih igrišč na prostem na dvoriščih šol. Pred nekaj dnevi je župan pisal predsednikom štirih okoliških svetov (treh italijanskih in enega slovenskega), da bodo, upoštevajoč proračunske dotacije, uredili v teku prihodnjih dveh let taka športna igrišča na prostem v šolah v Ulici Cappella,

Občinski delavci so te dni pričeli z vsakoletnim obrezovanjem vej dreves, ki rastejo ob mestnih ulicah. Tako delo je namreč potrebno, saj sicer veje preveč razrasli so

OBREZOVANJE DREVES V MESTNEM SREDIŠČU

GORIŠKI DNEVNİK

STALIŠČE GORIŠKE FEDERACIJE KPI

Potreben je dejanski preobrat za sodelovanje komunistov

O sedanjih vladnih krizi bo v Gradišču govoril član vodstva R. Serri

«Potreben je dejanski politični preobrat za sodelovanje komunistov v vodstvu dežele» je rečeno v naslovu letaka, ki ga je pokrajinska federacija KPI razdelila v raznih krajih po Goriškem in predložitvenimi mesti. V svojem letaku pošilja komunisti negativno ocenjujejo sedanjo vladno krizo in predvsem krščenjsko demokracijo. V letaku je tudi rečeno, da so komunisti v prejšnjih tednih svarili pred krizo, ki utesne imeti škodljive posledice za gospodarstvo in predvsem za zaposlovanje v industriji. Število tovarni, ki so v težavah, je iz dneva v dan večje in številni delavci nimajo ni možnosti, da bi bili deležni dopolnilne blaginje. Veča se število brezposelnih, več se število emigracij, ki se vračajo domov, brez dela, iz severnih evropskih držav. Zaradi tega je osrednje komunistično vodstvo dalo negativno oceno krizi. Goriška federacija KPI se o

brača na vse stranke, predvsem pa na socialistične tovariše, je rečeno v letaku, da skupno poiščejo način za rešitev krize, ki tare državo. Komunisti vabijo vse delovne množice, da se zoperstavijo poskusom za sklicanje predčasnih političnih volitev.

V okviru dejavnosti KPI za publicizacijo svojih tez bo poskušala federacija prirediti v petek, 23. januarja, ob 20. uri v Mestnem gledališču v Gradišču javno zborovanje, na katerem bo govoril član osrednjega vodstva Rino Serri.

Uspešni načrti goriškega IACP

Na svojih zadnjih sejah je upravni odbor goriškega zavoda za ljudske hiše IACP odobril številne načrte za gradnjo ljudskih hiš, ki jih bodo zgradili na podlagi zakona 865. V Gradišču bodo zgradili 12 stanovanj v vrednosti 260.000.000 lir, v Gorici deset stanovanj za 268.000.000 lir, v Škocjanu 4 stanovanja za 104.000.000 lir in v Trzinu 10 stanovanj za 220.000.000 lir. Za gradnjo teh stanovanj morajo dobiti pristaneke in tudi denar iz Rima. Ne gre torej za stavbe, ki bodo tako hitro v gradnji.

Oddali pa so na dražbi gradnjo dveh stavb s 16 stanovanji v Krmini za skupno vsoto 236.950.000 lir. Dražbo je dobilo podjetje Clocchiati iz Vidma.

Danes volitve na liceju in učiteljske

Na klasičnem liceju »Primož Trubar« in na učiteljski »Simon Gregorčič« bodo danes, od 8. do 20. ure, volitve v razne šolske svete. Dijaki in starši so predstavili enotne liste. Na liceju bodo dijaki volili tri zastopnike v zavodni svet, enega v disciplinski svet in po dva zastopnika v vsak razredni svet. Starši pa bodo volili svojega zastopnika v disciplinski svet, enega nadomestnega člana v zavodni svet in zastopnike v razredne svete. Tudi profesorji bodo volili nekatere svoje zastopnike.

Tudi na učiteljski bodo podobne volitve. Starši bodo volili samo svojega zastopnika v disciplinski svet in po dva v vsak razredni svet, dijaki pa tri v zavodni, enega v disciplinski in dva v vsak razredni svet; prav tako imajo profesorji nekatere nadomestne volitve.

SESTANEK ODBORNIKOV DRUŠTVA S SPZ

Mlado prosvetno društvo »Andrej Paglavac« bo skrbelo za vsestranski kulturni razvoj

Ohranili bodo junijski poletni praznik, prosvetni sedež pa bodo odprli 14. marca

Prva prireditev bo Prešernova proslava

V prostorih novega sedeža prosvetnega društva »Andrej Paglavac« v Podgori, ki ni še dokončan in ki ga bodo domačini s primerno slovesnostjo odprli 14. marca, je bila prejšnji večer seja odbora podgorskega društva in Slovenske prosvetne zveze. Predsednik mladega podgorskega društva Peršolja je prikazal program, ki ga imajo na vidiku domači prosvetni delavci v prihodnjih mesecih. Sedež bodo uradno odprli v nedeljo, 14. marca, popoldne, na svečanost bodo povabili prosvetna društva iz Goriške, da bodo sodelovali s svojim programom. Prireditve bo na prostem, kajti notranji prostori komaj zadostujejo za vaje pevskega zbora, za predavanja ali manjše prireditve. Še prej pa bodo priredili Prešernovo proslavo, ki bo v prvi polovici februarja, na tej proslavi bodo sodelovali domači recitatorji in pevski zbor osrednjega društva. Letos mislijo prirediti tudi nekaj predavanj, ponovili bodo predvajanje filma o otvritvi spomenika padlim v Podgori, tako da ga bodo lahko videli vsi domačini. Poletni praznik bo v dneh okrog 2. junija. To bo tradicionalna podgorska prireditev, ki so jo

doslej pripravljali bivši partizani, da bi zbrali denar za gradnjo spomenika, odslej pa jo bosta prirejala skupno prosvetno društvo in borčevska sekcija. Tudi na tem prazniku mislijo organizirati kulturni program z nastopom nekaterih skupin. V prosvetni večer seja odbora podgorskega društva in Slovenske prosvetne zveze, Predsednik mladega podgorskega društva Peršolja je prikazal program, ki ga imajo na vidiku domači prosvetni delavci v prihodnjih mesecih. Sedež bodo uradno odprli v nedeljo, 14. marca, popoldne, na svečanost bodo povabili prosvetna društva iz Goriške, da bodo sodelovali s svojim programom. Prireditve bo na prostem, kajti notranji prostori komaj zadostujejo za vaje pevskega zbora, za predavanja ali manjše prireditve. Še prej pa bodo priredili Prešernovo proslavo, ki bo v prvi polovici februarja, na tej proslavi bodo sodelovali domači recitatorji in pevski zbor osrednjega društva. Letos mislijo prirediti tudi nekaj predavanj, ponovili bodo predvajanje filma o otvritvi spomenika padlim v Podgori, tako da ga bodo lahko videli vsi domačini. Poletni praznik bo v dneh okrog 2. junija. To bo tradicionalna podgorska prireditev, ki so jo

dvema sosednjima društvoma. Saverij Rožič je poudaril skrb, ki jo bo zveza imela za razvoj tega novoustanovljenega društva. Zdenko Vrgič pa je obljubil pomoč pri raznih predavanjih. Tajnik SPZ Waltritsch je poudaril važnost obnavljanja prosvetnih društev v krajih, kjer jih več let ni bilo, ter gradnje večjih ali manjših prosvetnih sedežev in dejal, da bodo prav trije kraji v goriški občini, Štandrež, Pevma in Podgora, odprli v kratkem prenovljene sedeže. Tajnik SPZ je še dejal, da bo moral dati prosvetno društvo »Andrej Paglavac« vso pomoč pri razvijanju slovenske šole v Podgori, kjer obstajajo velike možnosti za nadaljnji razvoj naše šole in vrtca.

Zaradi prepira pet oseb pred sodiščem

Zaradi prepira se je moralo pred goriškim sodiščem zagovarjati pet oseb, od katerih so sodniki samo eno obsodili pogojno na 3 mesece zapora. Decembra leta 1971 sta se pred neko restavracijo v Dolenjah stebra 34-letni Alessandro Cogato iz Montevaleja, ki je bil v družbi 35-letnega Silvana Urdana iz Medee, 25-letne Nadie Lesizza iz Krmina ter 26-letne Paole Gallane iz Vicenze, in 34-letni Ferruccio Meden iz Passiana del Prato. Vzrok prepira je bil trma Medena, ki ni hotel premakniti svojega avtomobila.

Na petkov razpravi so obtoženci, Meden na eni strani, ostali štiri na drugi, skušali dokazati svojo nedolžnost. Očitno jim je bilo, da sta se Meden in Cogato stebra. Javni tožilec je zahteval za Urdana, Lesizza in Cogato 5 mesecev zapora, za Medeno oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, za Gallano pa oprostitev. Odvetnik Comad (brani je Medena) je za svojega varovanca zahteval oprostitev, ker ni zakrivil kaznivga dejanja. Za oprostitev ostalih štirih obtožencev sta se zavzela tudi odvetnika Pascoli in Ferlan. Goriško sodišče (predsednik dr. Costa, stranska sodnika dr. Succi in dr. Marinelli, javni tožilec dr. Laudisio, zapisnikar Marra) je za krivega prepoznalo samo Cogato in ga obsodilo na 3 mesece zapora pogojno, ostale štiri pa je oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

V GORICI SO SE ZBRALI DELEGATI IZBRANI V SEKCIJAH

Na konferenci socialističnih delegatov potrjena linija politične alternative

V poročilu Del Bena izražena podpora tezam tajnika De Martina

Izglasovana resolucija o nujnosti globalne zaštite slovenske manjšine

Delegati, ki so jih izvolili člani socialistične stranke na predkongresnih skupščinah v raznih krajih Goriške, so se sestali včeraj popoldne v Gorici, da bi izvolili pet delegatov goriške federacije na deželni kongres PSI, ki bo v Vidmu 31. januarja in 1. februarja. Konferenca delegatov je bila na sedežu goriške federacije v Ul. 9. avgusta. Ni to kongres federacije, ki bo kasneje. Po novem pravilniku imajo konference delegatov le nalogo, da izvolijo svoje delegate na deželni kongres, ki je bil na novo ustanovljen po lanski organizacijski konferenci v Firenci.

Tajnik federacije Mario Del Ben je v svojem poročilu dejal, da je goriška federacija PSI pričela z alternativno politiko že pred nekaj leti, ko je prišlo do razdora leve srede v raznih krajevnih upravah, in je izrazil zadovoljstvo, da je podobno politiko, ki jo je izražala socialistična baza, osvojili kasneje tudi deželni odbor stranke in v združenju razbujajo tudi osrednje rimsko vodstvo. Sedanji politični trenutek ni med najlažjimi, je dejal Del Ben, socialistična stranka je postala tarča napadov z raznih strani, ker ni hotela več podpirati neodgovorne, protisindikalne in konservativne politike vlade Moro - La Malfa. Trenutek je težak, vendar se bili socialisti vedno odgovorni in svojo odgovornost so pokazali tudi sedaj, ko so predstavili političnim silam v državi jasen program za izhod iz gospodarske krize. Na drugih silah leži sedaj odgovornost, sprejeti tak program ali pa iti na predčasne volitve.

O političnem položaju pri nas je Del Ben dejal, da so odnosi s krščansko demokracijo opozicijskega značaja; krščanska demokracija se mora tudi pri nas zavedati lanskih volilnih rezultatov in marsikje je bila potisnjena zaradi svoje trme v opozicijo. Socialisti sodelujejo v občinah s komunisti, je dejal Del Ben; in čeprav nimamo vedno enakih pogledov na ista vprašanja, imamo stalno konfrontacijo in debato v želji, da poiščemo najboljši in najbolj demokratično rešitev.

V diskusijo po tajnikovem poročilu so posegli številni delegati. Ob zaključku konference so delegati soglasno sprejeli De Martinovo kongresno poročilo, poleg tega pa še resolucijo o civilnih pravicah, o stvarkih socialističnih zastopnikov z mest, ki so bila izraz sporazuma v levi sredini, o potrebi po globalni

zaščiti Slovencev v deželi z zakonodajno in v rimskem parlamentu, in o slovenskem šolskem okraju.

Za delegate na deželni kongres so bili izvoljeni Mario Del Ben, Franco Iuram, Rino Salvini, Silvio Cumpeta in Sergio Bozzi.

Beograjska knjiga s člankom o Gorici

Pri založniškem podjetju »Borba« v Beogradu je izšla knjiga z naslovom »Gradovi prijatelji«, v kateri so opisana mesta, ki imajo prijateljske stike z jugoslovanskimi mesti. Knjiga je napisana v treh jezikih, srbohrvaščini, angleščini in ruščini, ima predgovore tajnika OZN Kurta Waldheima in jugoslovanskega predsednika Tita. Med mesti v Italiji najdemo, med drugimi Parmo, Bari, Bologno, Modeno, Trst in Ljubljano. Članek o Gorici je napisal župan Pasquale De Simone, poleg članka pa je precej lepših slik o Gorici. Gorica je v tej knjigi opisana kot vester prijatelj sosedne Nove Gorice.

V Modernissimo Makavejeva

«Ljubezenska zgodba»

V kinodvorani Modernissimo bodo v torko predvajali tretji film režiserja Dušana Makavejeva iz sklop pregleda jugoslovanskega filma. To je »Ljubezenska zgodba«, film posnet leta 1967, v njem igrajo Eva Ras, Slobodan Aligrudić, Ružica Sokić, Miroslav Andrić, Aleksandar Kostić.

Film pripoveduje o mladi poštni uradnici, ki se zaljubi in poroči s političnim funkcionarjem, po doglednem času pa se spozna in zaljubi v moškega kolega in ima z njim otroka. Ko mož to izve, se najprej opije in nato ubije mlado ženo. Film pripoveduje o človeških nagnjenih, ki jih ni izkoreninila niti napredna družba. Človek je tudi v tem filmu, kot v vseh drugih filmih sodobne jugoslovanske kinematografije, v središču pozornosti.

V torko v Verdiju italijansko gledališče

V torko, 20. in v sredo, 21. januarja bo dramska družina italijanskega deželnega gledališča iz Trsta predvajala v goriškem Verdiju Arturo Schnitzlerja igrano »Anatol« v režiji Roberta Guicciardinia. Prosti sedeži so na razpolago v turistični pisarni Appiani na Korzu.

Plesni tečaj v Mladinskem centru

V prireditvi goriškega Mladinskega centra bodo letos pripravili plesni tečaj, ki ga bo vodil učitelj iz Ljubljane. Pobudo je dal Mladinski center zaradi povpraševanja večjega števila mladincev, ki bi se radi naučili tradicionalnih in sodobnih plesov. Doslej se je za plesni tečaj vpisalo preko 40 mladincev. Tečaj, ki ga bodo pripravili v prostorih Mladinskega centra na Svetogorski cesti št. 84, predvideva deset lekcij. Prireditelji sporočajo, da imajo na razpolago še nekaj prostih mest.

Kdor se hoče udeležiti tečaja, se lahko vpiše pri obornikih Mladinskega krožka, ali naj se telefonsko oglasi v Dijaškem domu, tel. 83-495.

● Goriško občino bo na današnji svečanosti v tržaški Riziarni zastopal občinski obornik Ferruccio Fantini.

● Goriški zavod za ljudske hiše namerava vzeti v službo za časno dobo petih mesecev stroje-pisko. Kandidatke ali kandidati, ki imajo opravljeno nižjo srednjo šolo in ne več kot 32 let naj vložijo prošnjo v pisarni IACP v Ulici Piteteri 4 do 26. januarja.

● V torko, ob 21. uri bo tržaški kinematograf Renato Padovan predvajal v dvorani Stella Matutina nekaj svojih znanih kratkometražnih filmov. Večer prireja goriški kinoklub ENAL.

Akcija za odkup groba prof. Milana Bekarja

Pisali smo že o akciji za odkup groba profesorja Milana Bekarja, ki je pokopan že deseto leto na glavnem goriškem pokopališču. Objavili smo pred petnajstimi dnevi

prvi seznam darovalcev, v glavnem bivših dijakov pokojnega profesorja. Danes objavljamo drugi seznam. Darovali so Rudi Devetak 2.000 lir, Franc Figelj 2.000 lir, Izidoro Prinčič 5.000 lir, Marilka Koršič 5.000 lir, Jozef Perin 2.000 lir, Tuša Lutman 5.000 lir, Kazi-mira Pavlin 5.000 lir, V.A. 5.000 lir, Jane Reščič 2.000 lir, kolega 2.000 lir, Marija Mahor 5.000 lir, Nada Sarzin 5.000 lir, Irena Vrtovec 10.000 lir. Prispevke zbira blagajnik Kmečke banke v Gorici.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

30 let neprekinjenega delovanja

ALDO NICOLAJ

STARA GARDA

tragikomedija v dveh dejanjih

Prevod Borut Trekmann

Scenograf Edvard Zajec

Režija MARIO URŠIČ

DANES, 18. t.m., ob 16. uri

v prosvetni dvorani v Gorici,

Verdijev Korzo 13.

Glasbena matica

Slovenska prosvetna zveza

Zveza slovenske katoliške prosvete

vabijo na 3. abonmaji koncert,

ki bo v sredo, 21. januarja, ob

20.30 v palači Attens.

Nastopil bo

SLOVENSKI OKTET

Gostje se bodo predstavili s

skladbami svetovnih renesančnih

in klasičnih avtorjev ter s slo-

venskimi sodobnimi in narodnimi

pesmimi.

VABLJENI!

Kino

Gorica

VERDI 14.45-22.00 »Frau Mariene«.

R. Schneider in P. Nöire. Barvni

film. Mladini pod 14. letom prepo-

ZAMUJENE OBLETNICE IZ PRETEKLEGA LETA

Dr. Josip Wilfan - pol stoletja naše zgodovine v Trstu in na Primorskem

Ob 20-letnici smrti uglednega tržaškega slovenskega politika, pravnik in borca za naše narodnostne pravice in za pravice manjšin

Pravzaprav je ime in delovanje dr. Josipa Wilfana st., ki je umrl pred dvajsetimi leti (8. marca 1955) tako popularno in splošno znano, da ob tej obletnici ni ti ne bi bilo potrebno obnavljati njegovih življenjskih podatkov. Že ob desetletnici smrti je bilo v Jadranem koledarju zapisano, da njegovi znani članki v *Edinosti*, njegovi govori v okviru Kongresa evropskih narodnosti ter njegova evropska predavanja o problemih narodnosti v Evropi ter njegove pravne analize o mednarodnem položaju manjšin, da vse to čaka večje poudarilo, da zajame veliko življenjsko delo dr. Josipa Wilfana. To poudarilo pa se, žal, še danes ni našlo. Toda pravi spritoč podpis zakonske pogodbe 10. nov. 1975, ki v kar največji meri naslanja pravice Slovencev v Italiji na mednarodna načela, bi bilo nujno, da se tako prvo končno najde.

Zato naj pred ponavljanjem njegove biografije, navedemo naslov vsaj treh njegovih publikacij, ki jih hranijo vse večje evropske biblioteke: začeni s ljubljansko NUK in dunajsko OSTEREISCHES NATIONALBIBLIOTHEK (L. Josepfplatz, 1). To so:

1. V francščini: *«Les minorités ethniques et la paix en Europe. — Conférence prononcée à Genève, le 25 Jan. 1928»*. (Etnične manjšine in mir v Evropi). Predavanje v Ženevi 25. jan. 1928.)

2. V nemščini: *«Die programmatische Arbeit der Nationalitätenkongresse. Aus d. Eröffnungsrede zum Nationalitätenkongress 1934 Wien»*. (Aus «Nation und Staat, 1»). (Programsko delo Kongresa narodnosti. Iz otvoritvenega govora na Kongresu narodnosti 1934). Dunaj, Iz.: Nation und Staat.)

3. V nemščini: *«Der Europäische Nationalitätenkongress und das Problem des Friedens. — Wien, 1936»*. (Evropski kongres narodnosti in problem mira. — Dunaj, 1936.)

4. V angleščini: Ista publikacija. (Vse so na razpolago tudi v tržaški Narodni in študijski knjižnici). Kdor pa bi želel Wilfanovo življenjsko delo globlje preučevati, lahko pregleda njegov osebni arhiv v Inštitutu za narodnostna vprašanja in v Mestnem arhivu v Ljubljani.

Wilfanove življenjske podatke pa je dr. Lavro Čermelj ob njegovi smrti takole opisal:

Rodil se je v Trstu, toda ni izšel iz delavskih ali kmečkih slojev našega naroda, temveč iz vrst tedaj porajajočega se slovenskega meščanstva v Trstu. Z menom in delom dr. Josipa Wilfana je združeno pol stoletja naše zgodovine v Trstu in na Primorskem. Po končanih visokosolskih študijah na Dunaju je najprej služil kot konceptist pri narodnem borcu za Istro dr. Matku Laginji v Pulji, nato se je vrnil v svoje rojstno mesto Trst. Že leta 1906 je postal tajnik, a od leta 1910 dalje predsednik političnega društva *Edinost*. Takega tajnika in predsednika pa je društvo tedaj tudi nujno potrebovalo. Za tržaške Slovence je že prešla doba narodnega prebujanja in ohranitev te ali one postojanke. Nastopil je čas, ko se je naš narod v Trstu uveljavil v vsem javnem življenju. Velika zasluga pri tem gre dr. Josipu Wilfanu. On je organiziral delo pri ljudskem štetu leta 1910, ki je prvič pokazalo svetlo stevilo moč slovenskega elementa v Trstu. V nemali meri je tudi njegova zasluga, da so se tržaški Slovenci tako sijajno odrezali na državoborskih volitvah leta 1907 in 1911 ter pri volitvah v tržaški občinski svet in deželni zbor leta 1909 in 1913. Obakrat je bil tudi dr. Wilfan izvoljen v občinski svet in tam je s svojim globokim znanjem, s samostojnim nastopom, s silo svoje argumentacije ter s svojim govornim talentom in izbranim jezikom bil najprimernejši zagovornik pravic tržaških Slovencev, ki je moral imenovati tudi svojim najhujšim nasprotnikom v italijanskem taboru.

Med prvo svetovno vojno je ostal na svojem mestu in pomagal svojim rojakom, kolikor je bilo tedaj pač mogoče. Ob koncu vojne pa je bil v vodstvu *Narodnega sveta*. Ko je po prvi svetovni vojni dr. Otokar Rybář zapustil Trst, da zastopa interese tržaških Slovencev na mirovni konferenci, je vse breme političnega bora padlo na Josipa Wilfana.

Dvakrat zaporedoma, leta 1921 in leta 1924, je bil izvoljen v rimski parlament. Tam je z vsem poudarkom branil pravice Slovencev in Hrvatov, ki so prišli pod Italijo.

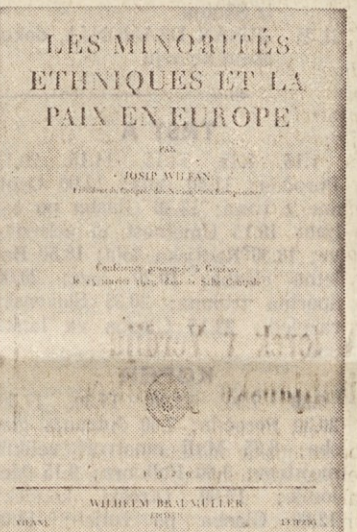
Primorski Slovenci in Hrvatje so videli v njem svojega voditelja, pa še več. Čeprav so bili takrat Slovenci in Hrvatje strankarsko razdeljeni, je bil dr. Josip Wilfan v obeh večini, ako ne vsega našega naroda, simbol, okoli katerega so se strnjali v svetem boju proti zatracem njihove svobode in njihovih pravic. In v taki avreoli so ga videli primorski Slovenci in Hrvatje tudi pozneje, ko je moral zapustiti Trst in Italijo, ker mu je bilo vsako uspešno delovanje onemogočeno, da je v zunanji svet lahko opozarjal na tragično usodo Slovencev in Hrvatov ki so prišli pod Italijo.

Že leta 1923-24 je zastopal slovensko manjšino v Italiji v manjšinski komisiji interparlamentarne unije, kjer se je odločno zavzemal za splošno in pravično rešitev narodnostnega vprašanja.

Od leta 1925 dalje do leta 1938 je bil predsednik in duša delovnega odbora kongresa evropskih narodnosti. Čeprav ta kongres ni imel in ni mogel imeti tistih konkretnih uspehov za naš narod na Primorskem, kakršnih so marsikateri želeli in pričakovali, moramo priznati, da je vprašanje primorskih Slovencev in Hrvatov postalo splošno znano prav po teh kongresih, še posebno po dejstvu, da je bil njih predsednik dr. Josip Wilfan. Če je zadobilo vprašanje narodnih manjšin tak velik pomen v mednarodnem življenju, to se se konkretniziralo ustreznimi pojmi in pravice, je to zasluga kongresa evropskih narodnosti, še posebno njihovega predsednika.

Dr. Josip Wilfan

Josip Wilfan:

«Etnične manjšine in mir v Evropi»

Nedvomno so ti kongresi, pri pomogi tudi k temu, da je danes v okviru organizacije ZN posebna podkomisija za proučevanje manjšinske zaštite.

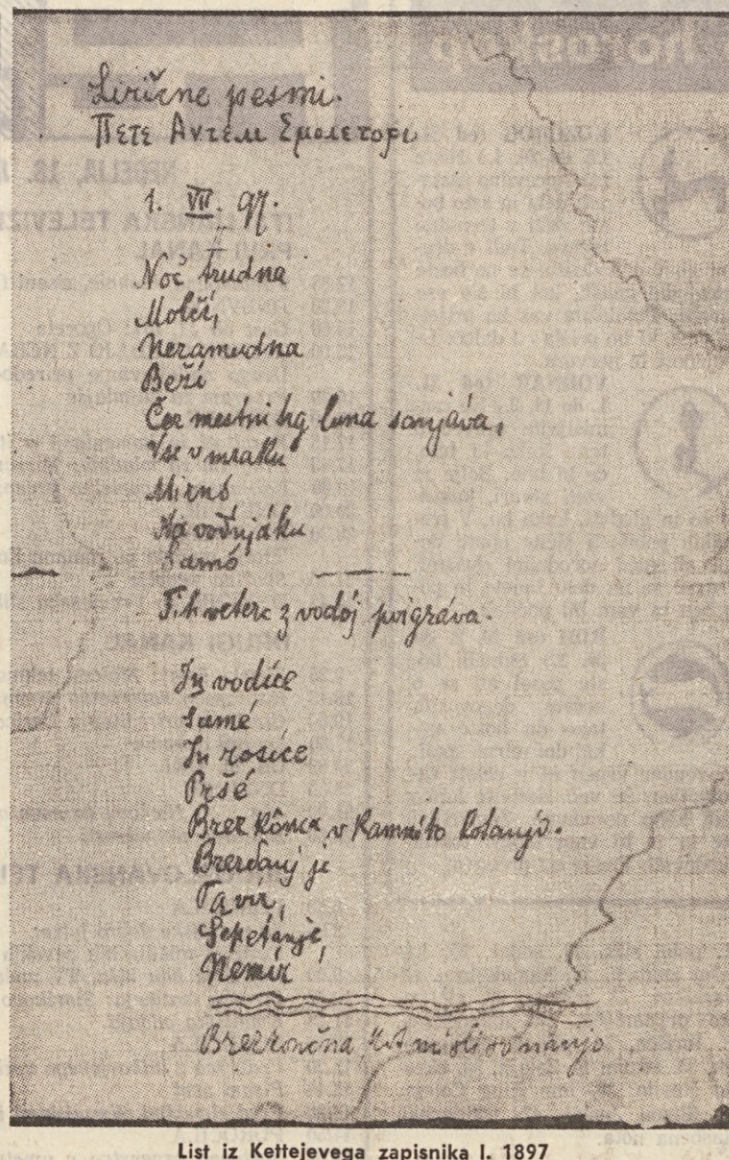
Leta 1939 je postalo delovanje kongresov nemogoče in dr. Josip Wilfan se je umaknil v Beograd. Tam je dočkal nemško in italijansko invazijo Jugoslavije in tam je preživel huda leta nemške okupacije.

Ob koncu vojne je kot član inštituta za mednarodna vprašanja v Beogradu s svojim znanjem in s svojimi izkušnjami sodeloval pri pripravah za mirovno konferenco in se pozneje udeleževal konferenc, kjer se je razpravljalo o problemih manjšinskih pravic in manjšinske zaštite.

Vso svojo gospodarsko silo in vso svojo avtoriteto pa je še enkrat pokazal, ko je v svojem 76. letu po oktobrski deklaraciji 1953 na zboru tržaških rojakov v Ljubljani dvignil svoj glas v obrambo naših pravičnih in upravičenih zahtev glede Trsta.

Medtem je bilo vprašanje Trsta rešeno, toda ne tako, kakor je upravičeno predlagal in tako srčno želel dr. Josip Wilfan.

S. R.

List iz Kettejevega zapisknika l. 1897

OB 100-LETNICI ROJSTVA (19. I. 1876)

Dragotin Kette - pesnik nežnih čustev iz velike četverice «slovenske moderne»

Spor med Cankarjem in Aškercem v zvezi s prvo izdajo zbirke Kettejevih pesmi, ki jo je uredil Anton Aškerc in ki je izšla leto dni po poetovi smrti

Mnogi mladi književniki, ki so se rodili v desetletju 1870-80, so proti koncu preteklega stoletja stopili na plan ter ubrali nov način prikazovanja svojih, oziroma človekovih čutenj, do življenja in dogajanja v njem, do sodelovanja do družbe itd. Ta mladi rod, ki je Slovincem ustvaril nove oblike pisanja in ki je vnesel v naše slovostvo pomladno svežnost in lepoto, so sestavljali: Dragotin Kette, Ivan Cankar, Otokar Rybář, Oton Zupančič, Ksaver Golar, Ivan Prijatelj, Josip Murn in še kateri drugi. Pozneje so se sicer njihova pota razšla v razne smeri — namreč le poslovno — toda štirje izmed njih — Kette, Cankar, Zupančič in Murn, so se povezali v iskreno in trajno prijateljstvo ter tako ustvarili znano strujo

«slovenska moderna», in povzdignili našo pesem in našo pripovedništvo v neslutene višine. In dveh teh velikih ustvarjalcev slovenskega slovstva, praznujemo leto stoletnice rojstva: Ketteja in Cankarja. prvi na vrsti je Kette, ki je tudi prvi od vseh umrl, ki pa je v kratkem času svojega življenja morda pesniško najbolj dozoril, ter bi — če bi mu bilo dano živeti — prav gotovo ustvaril dela, ki bi ga še bolj proslavila in postavila v še bolj izbrane vrste naših besednih umetnikov.

Kette ni izdal svojih pesmi v samostojni izdaji v času, ko je še živel. Ni utegnil! Smrt ga je še naprej izmed njih — Kette, Cankar, Zupančič in Murn, so se povezali v iskreno in trajno prijateljstvo ter tako ustvarili znano strujo

tom njega podpisali z založnikom Schwentnerjem pogodbo za tisk in izdajo svojih pesmi. To se je zgodilo 22. aprila 1899 (torej samo štiri dni pred njegovo smrtjo). V pogodbi je bilo rečeno, da postane vse, kar je do tedaj Kette napisal, pa naj je bilo objavljen ali v rokopisu — založnikova last, za kar mu bo založnik izplačal 210 goldinarjev. Ker se je Kette verjetno zavedal svojega obupnega zdravstvenega stanja in seveda zato tudi svoje bližnje smrti, je določil (menda samo ustmeno) za dediča Podporno društvo za Slovence visokosolske na Dunaju. Kot pišejo, Kette ni rad sklenil pogodbe za izdajo pesmi, ter je takoj po podpisu obžaloval, da je to storil. Morda je v srcu le upal na odzvrženje, ter bi izdajo pesmi raje sam uredil: morda je slutil, da Aškerc ne bo zadovoljivo opravil tega dela, kar se je po mnenju Kettejevih prijateljev, zlasti Cankarja — tudi zgodilo. Da ni prav rad sklenil pogodbe, je pisal pozneje Fr. Govekar, ki je bil navzoč pri tem dejanju in tudi, kot pišejo slovenski zgodovinarji, je Alojzij Merhar (pesnik Silvin Gardenko), baje odsvetoval Ketteju Aškerca kot urednika njegovih pesmi.

Kolikor je znano, v času ko je pisal in objavljati svoja dela, ni Kette mislil na to, da bi jih urejal in pripravjal za kakšno morebitno izdajo. Ko se je vrnil iz Trsta, kjer je služil vojaški rok, v Ljubljano bolan, je ob podpisu pogodbe s Schwentnerjem izročil tri beležnice pesmi, katere je prinesel od vojakov. Mnogo pesmi je bilo raztresenih pri raznih sorodnikih in znanih v Trnovem in Novem mestu, v Ljubljanskem žvonu in drugih revijah in listih. Tudi prijatelji Cankar, Zupančič, Murn in še kdo drug, so hranili mnogo Kettejevih del, ker so si s medseboj izmenjavo, da vztrajamo na začrtani poti. Vemo, da je tako prav. Zato se enkrat obnavljamo vabilo, da se v petek dobimo v Dolini in ob dobri kapljici (ki bo vsem obiskovalcem na razpolago) in potrdimo priznanje umetnikom in prosvetnim delavcem za njihov trud.

MARIJ ČUK

revije

ZNAMENJE 6

Revija «Znamenje», ki jo izdaja celjska Mohorjeva družba in ki je štivilo 6 za november — december zaključuje svoj 5. letnik, posveča svoj uvodni uredniški sestavek slovenski skofski konferenci in že takoj v začetku ugotavlja:

«Nedavna dokončna pogodba glede meja med Jugoslavijo in Italijo bo nedvomno skoraj samodejno sprožila postopek za dokončno ureditev cerkvenih pravnih vprašanj v Slovenskem primorju. Saj so pravi ustanovitelji tretje slovenske skofije, iz delov škofij, ki zdaj sestavljajo apostolsko administracijo Slovenskega primorja, da je po njihovi praksi potreben prejšnji sporazum med državama.

Med ostalimi pomembnejšimi sestavki naj omenimo razmišljanje mariborske škofa Vekoslava Gmčiča s naslovom «Kršcanstvo in ideologija», Jurija Zaklorkarja sestavek «Ozračje prvine medicine», Petra Kovarčiča. Peršina «Dnevniški zapis o utripu kulturnikove zavesti» s naslovom «Izreki besede» itd.

TRIDESETI KANTONSKI KAMEN NAŠEGA ZAMEJSKEGA LETOPISA

Jadranski koledar 1976

Izdaja Založništvo tržaškega tiska pod pokroviteljstvom SKGZ - Ureja Jože Koren - Oprema Graficenter

Ko je jeseni leta 1945 pisatelj Jože Pahor zbral prispevke za Koledar Gregorčičeve založbe, kakor se je njega dni imenoval današnji Jadranški koledar, kljub vsemu optimizmu, ki je prevečalo tisto naposled le dočakano svobodno jesen, morda le ni slutil, kakšno brazdo je zaoral. Na polici naših koledarjev se je zdaj pojavil trideseti zvezek — priložnost za proslavo jubileja, ki jo hote spregledamo zgolj zaradi dejstva, da smo v tem zadnjem času praznovali že toliko pomembnejših obletnic. Nikakor pa nas ne bi začudilo, če bi bili proti koncu minulega decembra povabljeni na majhno slovesnost ob izidu tega, ki mu lahko rečemo trideseti kantonski kamen našega zamejskega letopisa.

Seči moramo do samega začetka koledarjev Mohorjeve družbe, da v polni meri razumemo pomen te publikacije v življenju naše narodnostne skupnosti, saj je še marsikje tudi danes, kakor nekoč, koledar edina knjiga, ki pride med letom v prenekatro družino. Zato je njegov pomen tem večji in tem večja tudi potreba koledarju priloženih knjig. Vemo, da nam utegne marsikdo očitati neutemeljeno črnogledost, ali dejstva jasno kažejo, da je knjigožerjev

med nami vsak dan manj, medtem ko se marsikdo še sploh ni dokopal do zavesti o življenjski nujnosti branja.

Mimo tega pa je vendarle tudi res, da je Jadranški koledar že sam po sebi vsa ta leta publikacija tolikšnega formata, da navsezadnje ne potrebuje nobenega opravičevanja zunaj sebe. V njem je zbrano toliko bogastva o našem življenju in odigrani zgodovinski vlogi, da ni nikakor ne moremo zamisliti zgodovinskega pregleda povojnih dogodkov, ki bi šel mimo v koledarju zbranih pričevanj. Tak je tudi letošnji. To je verjetno nujno povedati že v začetku, da ne bi bilo nepotrebnih nesporazumov. Zakaj ob vsej hvali ostane vendar tudi prostor za nekaj kritičnih pripomb na račun marsičesa, kar sicer ne izvira od urednika in njegove dobre volje, ampak iz specifičnosti našega stanja; s tem mislimo predvsem na kronično pomanjkanje določene vrste sodelavcev ter na preobremenjenost mnogih drugih in iz nje izhajajočo večno časovno stisko.

Pojdimo torej po vrsti. Letošnji Jadranški koledar, ki ga je tudi to pot uredil Jože Koren obsega, brez oglasov, tristo strani, od katerih je prvih trideset neostveščenih in prinašajo običajni koledarski del s seznamom pomembnih datumov iz naše ožje zgodovine. Končuje se z beležko ob izgubi dveh dolgoletnih sodelavcev, Iva Mariniča in Rada Bednarčika, ki sta v svojih prispevkih opisovala življenje gorških Slovencev, in ni iz pietete, če zapišemo, da njuno odsotnost na straneh, ki sledijo, tudi resnično občutimo.

Uvodno besedo je napisal Boris Race. Dejstvo, da zaradi italijansko-jugoslovenskega sporazuma o meji tudi preteklo leto lahko proglasimo za prelomno, mu je narokovalo prikaz vrste temeljnih letnic v zgodovini naše narodnostne skupnosti od tistega 1945, ki je bilo prelomno za ves svet. Ob analizi vsebine in posledic posameznih ključnih trenutkov seveda posveti največ pozornosti septembrskemu sporazumu o meji in o pospeševanju medsebojnega gospodarskega in tehničnega sodelovanja, katerega besedilo je objavljeno na koncu koledarja, predvsem pa členom, ki se neposredno tičejo naše manjšine. Race svoj zapis zaključuje z upanjem, ki ni samo njegovo, da prihodnje leto, ko bo treba napraviti obračun, «pisec ne bo v zadregu».

Po uredniških zapisih, posvečenih tridesetimi povojnim letom našega gledališča in stoletnici Edinosti, sledi vrsta prispevkov, ki nam naj jih bo dovoljeno predstaviti v nekoliko drugačnem vrstnem redu, kakor nam jih posreduje kazalo. Neposredno na uvodno besedo se navezuje članek Elia Fornazarica «Dvajset let obmejnih sporazumov». V njem na kratko prikaže pomen sporazumov o osebnem in blagovnem prometu med sosednimi obmejnimi področji ter nihanje osebnih prehodov in blagovne menjave tudi z vrsto razpredelnice in grafikonom.

S številnimi razpredelnicami je prav tako opremljena analiza junjskih volitev ter njihovih rezultatov v deželi in med Slovenci, ki jo je pripravil Karel Šiškovč. Avtor gre za vzroki nazaj do leta 1968 in do «malega gospodarskega čudeža», nakar sledi gospodarskim in političnim krizam mimo referendumu do 15. junija, da bi na koncu natančno in prepričljivo razčlenil volilne rezultate.

K tem prispevkom, ki po našem mnenju sodijo med temeljno gradivo takšnega koledarja, moramo pristeti še članek Alibina Bubiča «Slovenska šola 1975-76», prav tako ilustrirani z razpredelnicami in števili, ki sama najbolj zgovorno pričajo o rasti naše šole, in «Vprašanje tržaškega in goriskega Krasa», v katerem Stanko Oblak spregovori v sklopih, vendar jasnih besedah o zaščiti Krasa, kmetovanju, gozdarjenju in jurskih zemljiščih.

Dragotin Kette

(Portret: Božidar Jakca)

ga odpustili in poslali domov — ki pa ga na žalost nikjer ni imel! Zatekel se je — bolan — k prijatelju Murnu, v staro «cukrarni», kjer je dobil pri dobrih ljudeh skromno ležišče in nekaj podpore

LADO PREMUR

(Nadaljevanje na 8. strani)

PETI ABONMAJSKI KONCERT GLASBENE MATICE

ZAGREBŠKI SOLISTI V KULTURNEM DOMU

Še vedno dostojna raven v senci upravičene slave ansambla iz Janigrovih let

Glasbena matica je 12. t.m. v Kulturnem domu priredila redni abonmajski koncert, na katerem so nastopili Zagrebški solisti. Na sporedu je bila Simfonija v C-duru Antonia Vivaldija, Koncert za violino v d-molu Giuseppea Tartinija, Koncertantni kvartet Ivo Mate Jarnovica, Divertimento v F-duru Wolfganga Amadeusa Mozarta, Stare arije in plesi Ottorina Respighija in Romunski plesi Belega Bartoka. Program je bil torej v pretežnem merilu bolj popularnega značaja in ga je poslušalstvo ob dobri izvedbi sprejemalo z živim občutjem.

Ansambl Zagrebških solistov si je že takorekno takoj na začetku svojega delovanja utrl pot v široki svet. V sorazmerno kratkem času si je pridobil sloves enega najboljših godalnih ansamblav, ki so si ga zaradi dovršene igre, kakor zaradi visoke oblikovalne kulture, vselej poslušali tudi najbolj zahtevne sredine. Tako je ansambl, katerega oblikovalna

moč je rasla iz muzikalno globoko občutene osebnosti Antonia Janigra, osvojil takorekno vse kontinente. Enotna igra, precizen ritem, zvočna uravnoteženost celotnega ansambla, jasnost in plastičnost v gradnji so bile odlike, ki jih je dosegel v visoki meri.

Še danes uživa priznanja dobrega komornega ansambla, čeprav ni mogel zadrti nekdanjih zares izjemnih dosežkov v pogledu enotnosti in preciznosti igre, predvsem pa v pogledu izredne sproščenosti muziciranja, ki se je odražalo v tenkočutnih oblikovanih lokih, spajajočih se v čudovite tonske zgradbe. Nekatera med njimi nam še danes na posnetkih nudijo bogata doživetja in potrjujejo visok vzpon zagrebškega ansambla, ki je vzpodbudno vplival na celokupno rast jugoslovenske komorne reprodukcije v zadnjih dveh desetletjih.

Na tem področju ima ansambl brez dvoma še veno važno vlogo,

v vsakodnevnosti naših ljudi sežejo trije članki, ki jih kaže navesti neposredno za že omenjenimi. V prvem se Bojan Brezigar sprašuje o prihodnosti nabrinjskih kamnolomov, seveda ne brez kratkega pogleda nazaj, v sam njihov začetek. Danilo Sedmak «Centri za umsko zdravljenje na Trškem» nadaljuje že v lanskem koledarju začeti pogovor o prizadevanjih vodstva tržaške psihiatrične bolnišnice za rehabilitacijo bolnikov. Živa Gruden pa s kratkim zapisom tudi v koledarju opozori na pošolski pouk v Beneški Sloveniji, pač doslej še edino obliko pouka v materinskih, na izredno aktivnost in požrvalnost nekaterih naših tamkajšnjih ljudi in na bogate sadove njihovih dela, ki ga prikaže s prigriscem prvih sadov: v domačem narečju zapisanih skromnih pesmic in priroznih sestavkov beneških solarjev.

V koledarju, ki ga izdaja neka narodnostna manjšina, je seveda povsem naravno, da zveemo kaj tudi o drugih manjšinah, in urednik nam je to posredoval tri, smiselno komplementarne članke: Avgušlina Malleja «Razvoj in problematika slovenskega osnovnega šolstva oziroma dvojezičnega obveznega šolstva na Koroskem», ki smo ga sicer slisali kot referat na simpoziju SLORI o šolstvu; obsežen, pa tudi vsestranski in temeljit prikaz porabskih Slovencev iz pisa peresa Draga Pahorja in zapisi Alberta Rejca o Vojvodini — mozaiku narodnosti. S temi tremi prispevki spoznamo pobilize iz koroske problematike enega najbolj bolečih problemov, vzemo dovolj obsežno, kako živijo naši bratje v tistem «tretjem zamejstvu» in mejah Madžarske, o katerem skoraj nikdar ne govorimo, da večina izmed nas o njih v glavnem ne ve drugega kakor ime, in spoznamo, kako je mogoče se tako zapletene stvari urediti, kjer je za to dobra volja.

Vsi doslej omenjeni članki obsegajo skupno nekoliko četrtino vseh strani, medtem ko je dobra polovica koledarja posvečena raznim obletnicam, partizanskim in drugim spominom in zgodovinskim zapisom. V tem vidimo nesporazmerje, ki se nam zdijo težko opravičljivo. Mislimo, da bi bil moral urednik pokazati tršo roko, nikakor ne zaradi kvalitete posameznih prispevkov, saj so vsak po svoje več kot zanimivi in vsakega zaslužijo objaviti, vprašanje pa je, kje. V koledarju se nam zdijo nesprejemljivi vsaj dnevnik Miroslava Premurja, ki se vleče že tretje leto in ga je šele sedaj, ko je končan, mogoče s pridom prebrati. Nedvomno sodi v letopis kake študijske knjižnice ali v zgodovinski almanah, ampak koledar ni ne prvo ne drugo. Prav tako bi bilo verjetno kje drugje primernejše mesto Branka Marušiča «Dodatek k neobjavljenim dopisom E. Klavžarja F. Levca». Zanimiv, kakor vsa avtentična pričevanja, se nam zdi tudi zapis Lada Božiča «Z beležke propagandista Kosovelove brigade» (20 strani!), sorodno mu je poročilo Cirila Zupanca o partizanski bolnišnici v Srednjem. Srečo Vilhar je prispeval «Prepreke na poteh prekomorcev v domovino», Albert Klun pa «Prekomorci na Korčuli leta 1943 in 1944», medtem ko Maks Zadnik objavlja odlomek iz knjige «Istrski odredi», v katerem opisuje smrt esesovskega komandanta Wirtha, čigar ime in vzdevek Satan sta tesno povezana z Rižarno. Vsi trije prispevki na temelju novih podatkov dodatno osvetlujejo nekatera sicer znana poglavja iz naše preteklosti.

Pomemben delež v letošnjem koledarju gre odmeriti odlomku iz razprave dr. Milice Kacin-Wohin o upravnih reorganizacijah Julijske krajine leta 1923, ki naj bi bila služila za olajševanje asinističeske dejavnosti fašističnih oblasti, in sestavku Borisa Gombača o ustanovitvi Jugoslovenske socialdemokratske stranke v Trzinu.

MIROSLAV KOŠUTA

(Nadaljevanje na 8. strani)

IVAN SILIČ

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Preden odločate o neki zadevi, najprej se posvetujte. Tudi sicer naj se vam preveč ne mudi, kajti naglica, podobno kot jeza, je slab svetovalec. V svojih odnosih bodite iskreni. Glede zdravja brez skrbi.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Priložnosti so veliko, vprašanje je, če boste znali izbrati pravo priložnost in pravi trenutek. Ne prevzemajte si prevelikih obveznosti. Prijetno razpoloženje v družbi, ki ste jo pogosto odklanjali. Ne rinite pa predaleč. Kar dobro počutje.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Vaš nastop bo kar dober. Vtis, ki ga boste napravili, bo lahko odločilen. Vendar ne računajte le z uspehi in lahki zaslugi. Zavijati bo treba roka, v napeti vse sile. Uspeh na delu vam bo omogočil tudi uspeh v družbi. Utrujeni boste.

VELJAVEN OD 18. DO 24. JANUARJA 1976

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Kar ste nekoč sejali, boste sedaj želi. Ni rečeno, da bo šlo vse slabo, vendar tudi velikih rezultatov ne bo. Pismo ali darilo, vsekakor znak prijateljstva in čustvenih vezi. Ne bi bilo napak pri zdravniku preveriti slabo počutje.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Opravka boste imeli z ljudmi, ki jim ne bo lahko priti do živega. Če boste ubrali pravo taktiko in če boste zadevi kos, se vam ni kaj bati. Nadzirajte svoje živce in tudi čustva. Preradi se preveč požene.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Kar krepko po poti, pa čeprav vam bodo metali polena. Na delu ali v poslih se boste kljub temu še kar obnesli. Ne bo tako v družbi, še manj pa v nekih novih prijateljskih zvezah.

TEHNIKA (od 23. 9. do 23. 10.) Obe-tajo se vam nove možnosti za uveljavitev, vendar ne bo šlo vse brez težav. Dobili boste obisk ali pošto od daleč. Krepko se boste uveljavili v družbi, ki ste jo prav vi odklanjali. Otrsite se prevzetnosti.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Predvsem ne mešajte čustev s posli. Nadalje iščite poslovne veze in izdelave v resnih krogih. Rezultati so vam sicer zagotovljeni, vendar pa ne bo šlo povsod gladko in tudi dobiček bo omejen.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Padite na svoje poteze, včasih tudi na besede. Krogi, v katere ste zašli, so zelo občutljivi. Izbrati bi treba primernejšo pot in bolj smotno usmerjati svojo dejavnost. Razvedrili se boste v nekem novem okolju.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Niste znali pravilno zastaviti dela in zato boste zašli v trenutne težave. Tudi v družini ali v ožji družbi se ne boste nekaj dni znašli, kot bi slo vse narobe. Potolajila vas bo prijetna vest, ki bo prišla iz daleč. Utrujenost in nervoza.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne razmišljajte preveč o tem, kako bi bilo, če bi bilo. Bolje je vzeti stvari, kakršne so in gledati, kako bo. V trenutkih pobitosti iščite oporo doma ali med sorodnimi dušami. Preveč se na delu ženete in potreben bi vam bil počitek.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Sklenili boste posel ali se o nečem dogovorili, tako da boste nekaj dni mirno spali. In vendar uspeh ni v celoti zagotovljen. Še več, doživite lahko tudi kako nerodnost. Zamerljivi ste in to bi vam moglo tokrat škodovati. Pazite na prebavo.

KRIŽANKA... z našim krajem

1	2	3	4	5	6	7	8
12	13		14				15
16		17		18			19
20		21		22			23
	24		25		26		
	27				28		
29			30			31	32
33			34		35		36
37			38		39		40
		41			42		
43					44		

VODORAVNO: 1. francosko glavno mesto, 5. eden najboljših avstralskih teniških igralcev (Rod), 9. oskrbeti kupca z naročenim blagom, 12. Vinko Stregar, 14. zepa beležke, 15. Klement Jug, 16. sila, 18. ime italijanske pevke Pavone, 19. pristavek k imenu članov nekaterih redov (brat, oče), 20. rimski bog ljubezni, 22. italijanski spolnik, 23. največja žival, 24. japonsko pristanišče, 26. kopno morju, 27. kamelam sorodna žival, brez grbe, 28. mesto na Sardiniji, 29. spleti ženskih las, 30. kmetijski simbol za kripton, 31. mati Dioskurov in Helene, 33. krmilo pri vozu, 34. zanos, polet, 36. pot, ki jo opisuje telo, 37. protivni vzniki, 38. tuje moško ime, 40. samo, 41. antikvar, 43. mestna četrt, 44. grško glavno mesto.

Kdo več izvažata ali uvažata

V nasprotju s tem, kar bi clovek pričakoval, je kaka najbolj industrijska država hkrati tudi najbolj razvita kmetijska država in zato največja izvoznica hrane. Res je, da nekatere države v razvoju vse svoje ekonomske zmogljivosti namenile razvoju industrije in zaradi tega zanemarile kmetijstvo, toda vse odgovor na gornje protislovje v tem ni. Nemogoče je na primer trditi, da bi Sovjetska zveza ne mogla pridelati doma dovolj hrane, saj bi le nekoliko več zavzetosti in boljše organizacije v kmetijstvu dalo toliko hrane, da bi je bilo dovolj za domače potrebe in tudi za izvoz.

Največji izvoznik prehranjenega blaga, predvsem žito, so ZDA, ki so v letu 1974 izvozile prehranjenega blaga v vrednosti 11 milijard 220 milijonov dolarjev. Francija, ki je prav tako industrijsko močno razvita država, je v istem letu izvozila prehranjenega blaga za eno milijardo 650 milijonov dolarjev. Med velike izvoznike prehrane spadajo nato Avstralija, ki je v istem letu izvozila za 4 milijarde in pol dolarjev prehranjenega blaga. Brazilija se ji je približala s 3 milijardami 970 milijonov.

Z druge strani pa imamo industrijsko razvite države, ki pa ne morejo predelati dovolj hrane za domače potrebe, ali niso sposobne za to. Vzemimo Sovjetsko zvezo, ki je v letu 1974 torej v letu, ko je imela obilno žetev, uvozila za 2 milijardi 700 milijonov dolarjev prehranjenega blaga, v glavnem žita. V lanskem letu, ko je bila žetev zares slaba, pa je bil ta uvoz še neprimerno večji. Se na slabšem smo mi, Italija, ki v predlanskem letu uvozila, v glavnem mesa in tolar, za obilo 4 milijarde dolarjev. Velika Britanija je glede tega še nekoliko na slabšem. Leta 1974 je uvozila za 7 milijard in pol dolarjev hrane, še nekaj več je uvozila Zahodna Nemčija, Japonska pa je uvozila skoraj toliko, kot so izvezile ZDA.

Vitez Damjan

PIŠE: C. GALE
RIŠE: V. ČUK

STARI GRASČAK ANDREJ SE JE OGLASIL S SLABOTNIH GLASOM

POMIRI SE, SINKO... NI VEČ POMOCI... ČAS JE...

VELIKO DNI IN LET JE VZLO IN ZASLO PREJ... MOJIMI OČMI DOVOLJ JE BIL... POSLA SAJTA ME, SINOV MOJA, PAVEL IN URA! DO KOLIKO IMAM SE KAJ MOČI NAS, KAPLAN GABRIEL V PRISOTNOSTI NAS VSEH PREBERE MENT...

BILI STE TAKO DOBRI ZA VSE NAS, OČE...

RADIO VELA

NEDELJA, 18. JANUARJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.55 Fantastična Jeannie, risani film
13.30 DNEVNIK
14.00 Gost ob 14. uri: Opereta
15.00 ZVEZDE GLEDAJO Z NEBA
Drugo nadaljevanje priredbe Croninovega istoimenskega dela
16.30 Program za najmlajše
17.00 DNEVNIK
17.15 Rezultati in komentarji o ital. nogometnem prvenstvu
17.45 Program za mladino: Tarzan v džungli
19.00 Italijansko nogometno prvenstvo
20.00 DNEVNIK
20.30 SANDOKAN
Tretja epizoda po romanu Emilia Salgarja
21.35 Športna nedelja
22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

9.25 Zimski šport: Slalom, tekmovalstvo za svetovno prvenstvo.
18.15 Italijansko nogometno prvenstvo
19.00 Glasbena prireditev z Enricom Simonettijem
19.30 Športni dnevnik
20.00 OB 20. URI
20.30 DNEVNIK
21.00 Če...: Na lovu za nove odrske umetnike
22.00 Kulturne aktualnosti

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.20 POROČILA
8.25 Za nedeljsko dobro jutro:
Festival mladinskih pevskih zborov v Celju
Nekoč je bila hiša, TV nadaljevanje
10.50 Otroška matineja: Storžkovo popoldne in Solzice
11.25 Kmetijska oddaja
12.15 POROČILA
13.20 Pravljiča z lutkarjevega vozička
13.45 Pisani svet
14.20 Pred zimskimi olimpijskimi igrami
14.50 POROČILA
14.55 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju ter Lokomotiva in Rabinovički se bosta pomerila v košarki
18.20 Hiša v preriji, dramska nadaljevanje
19.30 DNEVNIK
19.50 Tedenski gospodarski komentar
20.00 V. Kovačević: KAPELSKI KREŠOVI, TV nadaljevanje.
21.15 Potopisi: Tri mesta v Kartumu
21.55 Športni pregled
22.15 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.25 Pred zimskimi olimpijskimi igrami
20.15 TOPLE TOKIJSKE NOČI, celovečerni film
21.50 Napoleonove ljubezni: MARIA LUISA
22.40 Kosarka: Lokomotiva - Rabinovički

ZAGREBSKA TELEVIZIJA

11.00 Ljudska glasba
13.00 Beleške iz NOB, dokumentarna oddaja

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila;
8.05 Slov. motivi, 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 11.15 Mladinski oder; 12.00 Nabožna oddaja; 13.00 Koo, kdaj, zakaj?; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Operetna glasba; 16.00 Glasba in šport; 17.00 Komedija; 18.00 Prikazniki; 20.00 Ritmi; 20.45 Pratljka; 22.00 Nedelja v športu.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 19.00 Poročila; 7.30 Za kmetijske proizvajalce; 8.07 Mathias Riehl: «Vreme se spreminja» - igra za otroke; 8.52 Skladbe za mladino; 9.05 Se pomnite, tovarš...; 10.05 Prvi aplavz; 11.00 Nedeljsko reportaža; 14.05 Nedeljsko popoldne, prenosi in poročila o športnih dogodkih, humoreska tega tedna - Escapit: Tovarnar oblakov, 17.50 Zarko Petan: «Izraelci» - radijska igra; 19.40 Glasbene razglednice; 19.50 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.20 Jug. umetniki pred mikrofonom; 23.05 Literarni nokturmo - D. Kette; Pesmi; 23.15 V lučeh semaforov.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 9.00 Godala; 11.30 Roditeljski krožek;

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA OD 20. DO 24. JANUARJA 1976

TOREK, 20. januarja

10.00 Šola; 17.15 O potepuški žogi; 18.00 Obzorik; 18.15 Ne prezrite: Kogojevce igrače; 18.45 «Maroltovci»; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Peru gre svojo pot; 20.45 G. Flaubert: Vzgoja srca, nadaljevanje.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Risanka; 20.15 Dnevnik; 20.30 Nočne igre, film; 22.00 Svet, ki nas obdaja, dokum. film; 22.35 Naučimo se smučati.

SREDA, 21. januarja

10.00 Šola; 15.55 Rokomet: Radnički - Inter; 17.15 Zornanovo «Storžkovo popoldne»; 17.30 Stara japonska obrt; 17.55 Obzorik; 18.10 Po sledeh napredka; 18.45 Glasbena oddaja; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Mačje igre, film; 21.45 Jazzovski duo, 22.05 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Otroški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Kosarka: Partizan-Sinudine; 22.00 Evropsko prvenstvo v drsanju.

ČETRTEK, 22. januarja

15.00 Tenis: Jugoslavija - Anglija; 17.30 «Smeška» iz cikla «Kako so živeli»; 18.10 Obzorik; 18.30 Kako zakuriti ogenj, poljudna znanost; 20.00 Davico: Pesem; 21.00 Četrtekovi razgledi; 21.30 Po belih in črnih tipkah; 22.00 Dnevnik.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Risanka; 20.15 Dnevnik;

20.30 Skrivnostni, film, 22.00 Avtomobil skozi kamero, 22.30 Skadarsko jezero.

PETEK, 23. januarja

10.00 Šola; 16.45 Pred olimpijskimi igrami; 17.00 Križem krajev; 17.10 Morda vas zanima: Božo Kos; 17.55 Obzorik; 18.10 Koncert; 18.45 Cesta in mi; 18.50 Samomor na obroke; 19.15 Risanje; 19.30 Dnevnik; 19.55 Notranje politični komentar; 20.05 Severenove pravljice; 20.40 CIA, tretji del dokum. oddaje; 21.25 Dnevnik; 21.40 Serif v New Yorku.

KOPRSKA BARVNA TV

19.55 Naučimo se smučati; 20.15 Dnevnik; 20.30 Primer Defreggher; 22.00 Slovenska folklor.

SOBOTA, 24. januarja

10.00 Šola; 11.55 Smuk za moške, prenosi iz Kitzbühla; 16.25 Po črnih in belih tipkah; 16.55 Rasna diskriminacija v Angliji; 17.40 Tenorist Bruno Sebastian; 18.05 Obzorik; 18.25 David Cop perfield; 19.30 Dnevnik; 19.50 Znanje politični komentar; 20.00 «Vsako leto ima svoje veselje»; 20.30 Princ in plesalka; 22.30 Dnevnik; 22.55 Trio Yostine.

KOPRSKA BARVNA TV

11.55 Smuk za moške, prenosi iz Kitzbühla; 19.30 Otroški koteček; 20.15 Dnevnik; 20.30 Sence izginjajo popoldne; 21.30 Tretji svetovni mir; 22.20 Tenorist Bruno Sebastian.

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

12.30 Poljudna znanost: Alkoholizem
12.55 Tedenska knjižna informativna oddaja
13.25 Vremenska slika
13.30 DNEVNIK
14.00 Jezik za vsakogar: dopolnilni tečaj angleščine
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše, lutke
17.45 Program za mladino: Slike iz sveta
18.15 Brodolomci z ladje Mary Jane
18.45 Arktika in Antarktika
Italijanske kronike in Vremenska slika
20.00 DNEVNIK
20.40 ANDROMEDA
22.40 Filmske premiere
22.50 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

18.45 Športni dnevnik
19.00 ZOJKA IN VALERIJA
20.00 Ob 20. uri
20.30 DNEVNIK
21.00 TV razprave: Primer Sinjavsky
22.00 Simfonični koncert

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

10.00 TV šola: Glasbeni pouk, Peru, Kocka, Pazljivo glej itd.
17.15 Pravljičar z lutkarskega vozička: O čeljarskem zdravniku
17.40 Mala čudesa velike prirode
17.55 Obzorik
18.10 Marksizem v teoriji in praksi: Kultura in marksizem
18.35 Odlodamo
18.45 Mladi za mlade
19.15 Risanka
19.30 DNEVNIK
20.00 Koncert simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije
20.50 Kulturne diagonale
21.25 Miza kratkega filma
21.50 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

19.55 Otroški koteček, risanke
20.15 TV dnevnik
20.30 Podvodno življenje: Človek in voda
21.00 Zabavno - glasbena oddaja, četrti del
21.50 ALVAR AALTO, drugi del dokumentarne oddaje

ZAGREBSKA TELEVIZIJA

10.30 Dežele in ljudje: Peru
17.45 «JUNAK NAD JUNAKI», lutke za otroke
20.00 Boško Smačoški: SVETNIK IZ SLATINE, TV, drama, prenosi iz Skopja
21.55 JUSAN DŽAMONJA, dokumentarni film o znanem jugoslovanskem kiparju

MAJ V DEŽELI SOVIJTOV
1. POT K SVETLOBI

POJASNILO BRALCU

V 1975. letu sem bil kar dvakrat v Odesi. Prvič februarja in drugič konec maja. Ker pa sta bili ti moji potovanja na obale Crnega morja v tesni zvezi z dvema mojima poprejšnjima potovanjema v to veliko črnomorsko pristanišče, sem svoje dnevniške zapiske tega svojega tretjega poglavlja potopisa pod skupnim naslovom Maj v deželi Sovjetov začel s 14. septembrom 1973. leta, ko sem se drugič v svojem življenju napotil v deželo Sovjetov. Sicer pa bo bralec sam lahko ugotovil, zakaj sem segel dve leti nazaj in tudi razumel, zakaj sem temu poglavju dal prav naslov Pot k svetlobi.

LJUBLJANA — BEOGRAD — MOSKVA — ODESA
Petek, 14. septembra 1973

Priznati moram, da sem vstal ta petek, 14. septembra, zelo zgodaj in tudi vse vznemirjen. Nisem imel samo treme pred daljnim, neznanim potovanjem (te treme se

se kot novinar, ki je nekako vedno na poti, že zdavnaj znebil), temveč tudi zavoljo tega, ker bom moral prvič v življenju voditi slepega, mladega človeka, ki ga nisem niti poznal in še to zelo daleč, prav tako v daljno, neznano Odeso.

Čeprav smo z zamudo odleteli z ljubljanskega letališča «Brnik» proti Beogradu, me treme, oziroma radovednost in tesnoba hkrati nikakor nista zapustili. Med poletom sem premišljal, kakšno bo zdaj ponovno srečanje s Sovjetsko zvezo po osmih letih. Takrat me nič ni skrbelo. Najprej sem bil turist, potem pa uradni gost beloruskega dnevnika «Sovjetska Belorusija» v Minsku, to pot pa potujem po naših pojmih službeno, za sovjetske pojme pa kot posameznik, kar pomeni, da si skoraj nič, oziroma, da pri njih takšnih individualnih, pa četudi službenih obiskov tujcev sploh niso vajeni. Te in podobne misli so se mi motale po glavi, me vznemirjale in navdajale s strahom pa spet s tisto tesnobo, pričakujočo radovednostjo, ko nekako rečem sam v sebi: pa naj bo, kar bo, saj slabše biti ne more...

Okrog osmih je naše letalo gladko in brez večjih treslajev pristalo na vzletni stezi beograjskega letališča Surčin in začelo rulati proti pristaniški zgradbi. Tisto malo prtljage (na pot nosim s seboj vedno čim manj prtljage, tako me je izučila praksa) sem že v Ljubljani oddal kot prtljago, namenjeno naravnost v Moskvo, tako da sem v Beogradu izstopil brez vsega, samo s fotografskim aparatom čez rame in v povrniku, kajti vedel sem, da bo v Rusiji lahko že mraz, čeprav je pri nas sijalo milo jesensko sonce in so dnevi srednje jeseni topli in lepi kot pozno poletje.

V čakalnici beograjskega letališča je mrgolelo potnikov in nežni, ženski glas je preko zvočnika nenehno napovedoval odhode in prihode letal iz vseh smeri in v vse

smeri. Oziral sem se okrog, da bi kje zagledal svojega bodočega sopotnika, vendar ga ni še bilo nikjer.

S seboj sem imel izvod revije Tovariša, ki je izšla prejšnjega dne (bralcu moram pojasniti, da sem bil takrat zaposlen kot novinar v uredništvu danes, žal, pokojnega Tovariša), v kateri je moj takratni kolega Jože Vetrovec napisal krajši članek pod naslovom V sončno kliniko po vid in s podnaslovom «Tovarišev novinar bo spremljal oslepelega delavca na inštitut za očesne bolezni in terapijo tkiv Filatov v Odeso, kjer bodo fanti skušali vrniti vid...» Koga Vetrovec mi je za pot napisal naslednjo popotnico:

«Naš reporter Dušan Željznov se je v petek, 14. septembra odpravil na nenavadno potovanje v Sovjetsko zvezo. V Odeso je odpeljal na zdravljenje dvaindvajsetletnega delavca Miomira Lazica.

Fant je bil zaposlen v tovarni Donit v Borovnici. Letos 6. februarja se mu je med delom pripetila huda nesreča: v oči mu je briznil natrijev lug in nesrečno utrnil vid. Na inštitutu za očesne bolezni in terapijo tkiva «Filatov» v Odesi mu bodo skušali vrniti vid, s tem da bodo presadili roženico na enem očesu.

«Z veseljem sem se odločil, da bom oslepelega delavca spremljal v Sovjetsko zvezo in kolegi v uredništvu so me pri tem vneto vzpodbujali, je pripovedoval Dušan Željznov pred odhodom. V novinarstvu je že dvajset let, dolga leta pa se ukvarja predvsem z znanostjo in medicino. Kot dober poznavalec rušine je vrh tega prevedel v slovensčino vrsto del sovjetskih avtorjev (Paustovski, Solohov, Ivanov, Solženicin, Erenburg itd.). Sovjetsko ministrstvo je v piclihi štirinajstih dneh odobrilo zdravljenje na svojem inštitutu, v moderni kliniki, kjer že dolga leta presajajo roženice. Tudi naša tovarna se je brez oklevanja zavezala za svojega mladega in pridnega delavca.

Ponudila se je, da bo poravnala vse stroške za zdravljenje. Toda ko so na skupnostni socialnega zavarovanja Slovenije zvedeli, da utegne Miomir Lazic spet spregledati, so vse stroške vzeli na svoja ramena. Miomira so do nedavnega zdravili v Beogradu in prav tu ga je pregledala Nadežda A. Pučkovskaja, sovjetska zdravnica, ki vodi inštitut v Odesi. Mlademu delavcu je vtila upanja, da bo kmalu spet videl. Rekla je, da ima fant veliko možnosti, a da še ne more natanko povedati, ali mu bodo vsadili plastično roženico ali roženico iz banke človeških organov. Mlademu delavcu iz borovniškega Donita seveda še ni mogla obljubiti, kako dobro bo po operaciji videl.

Zdravljenje bo trajalo štiri mesece in takrat bo naš novinar Dušan Željznov spet potoval v Sovjetsko zvezo, da bi Miomira Lazica spremljal na poti domov. A veliko upanje je, da ga bo res samo spremljal, ne pa tudi — vodil.

Samo potovanje od Beograda do Odesa ne bo naporno, saj je edina možnost letalo, ki bo hitro premagalo 4500 kilometrov dolgo pot. Dušan Željznov se nikoli ni vodil nobenega bolnika, še zlasti nima prakse v ravnanju s slepim človekom, toda zagotovil je, da se bo čim bolj potrudil. Pričuje, da bo imel preglednice edino s hranjenjem, sicer bo pa vse v redu.

Za oslepelega delavca so v tovarni Donit pokazali izredno skrb. Direktor Simo Zuranic se je osebno zavzel zanj. Tudi na socialnem zavarovanju so se izkazali s svojo pozornostjo. Naša revija je z največjim veseljem sprejela pokroviteljstvo nad prevozom v Sovjetsko zvezo, Dušan Željznov, ki se bo čez teden dni vrnil s potovanja, pa bo natančno poročal, kako zdravilo v «sončni kliniki» Miomira Lazica in druge bolnike. Upravnik beograjske očesne klinike, profesor dr. Milan Blagojević, ki je mladega delavca zdravil doslej, trdno upa, da mu bodo sovjetski strokovnjaki povrnili vid.»

(Nadaljevanje sledi)

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ SKEDNJA, S KOLONKOVICA IN OD SV. ANE

Namesto cvetja na grob Ivana Kneza daruje Ivan Lovrencić 5000 lir.

V počastitev spomina Pepija Pavlice darujeta Anica in Milan Udovc 5000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Pepija Pavlico daruje Armid Ukmur 2000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina 43. obletnice smrti drage mame in brata Borisa Jurčiča daruje Zofija Batič 6 tisoč lir za vzdrževanje spomenika v Krizu.

Namesto cvetja na grob Kristine Kralj daruje Dina Bernarda K. Simonis 5000 lir za Dijsko matico.

Za TPPZ darujejo podporni člani: Cvetko Ušaj 10.000, Pino Žerjal (TS, UL. Industrija) 5000 lir in GD Baruca 12.000 S-din.

V počastitev spomina pok. Mičela Čoka darujejo za TPPZ: Bljenka in Vilko Batič 1000, Lidija in Rudi Gombac 1000 in Zofka Čok 1000 lir. V počastitev spomina pok. Alfreda Kralja daruje Oskar Kjuder 3000 lir za PD Primorec.

V spomin padlih iz Prečnika darujeta darujeta Semec 5000 lir in Radovan Semec 500 lir za zbor «Fante izpod Grmade».

Namesto cvetja na grob Maričice in Frančke Toknovne daruje Svetko Čufar za družino 10.000 lir za handikapirane na Opčinah.

V spomin dragega prijatelja Alojza Viduša daruje trg-vina radio TV Sossi Mario (Stancemar) 50.000 lir za SD Pelet.

V spomin strica Dolmeta Sesića (Družnikov) daruje trgovina Radio TV Sossi Mario 50.000 lir za handikapirane na Opčinah.

Trgovina radio TV Sossi Mario daruje 30.000 lir za SD Primorec in 10.000 lir za kofekališče SD Polet. Marija Kristan daruje 2200 lir za Dijsko matico.

V počastitev spomina pokojnih Frančke, Maričice in Amalije daruje Zofka Krizmančič (Fečeva) za družino 5000 lir za handikapirane na Opčinah.

V spomin dragega očeta Antona Guština daruje hči Jelka 5000 lir za sekcijo košarske SD Polet.

V počastitev spomina Edijeve mame daruje Sonja in Iztok 3000 lir ter Norči in Edi 3000 lir za SD Bor.

V spomin na nepozabnega Pepija Pavlice daruje Alojz Mihelj iz Barokovelj 10.000 lir za Glasbeno matico.

V počastitev spomina Ivane Malalan daruje Neva Ferjančič 5000 lir za Dijsko matico.

Ob 12. obletnici smrti očeta Alojza za Colje daruje hčerka Neva 5000 lir za SD Bor.

Za godbeno društvo iz Nabrezine darujeta Stanko Caharija 1000 lir in Izidor Terčon 2000 lir.

Namesto cvetja na grob Amalije Koeman daruje Karmelo Sedmak 10 tisoč lir za godbeno društvo iz Nabrezine.

Ob 4. obletnici smrti Celestine daruje sestra Delka 2500 lir za godbeno društvo iz Nabrezine.

Ob priliki Silvestrova družabnega večera v Bazovici darujejo deleženci 31.500 lir preostalega denarja za Bazoviški dom.

Namesto cvetja na grob Frančke Toknovne daruje Mara Racman za družino 5000 lir za handikapirane na Opčinah.

Ob 7. obletnici smrti Alojzija Gornika daruje žena Stefanija 5000 lir

darujeta žena in hči 5.000 lir za PD Lonjer - Katinara, 5.000 lir za center srčnih obolenj, 5.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah in 5000 lir za Dijsko matico.

Namesto cvetja na grob Alfreda Kralja darujeta svak Avgustin in hči Milena 5.000 lir za dom handikapiranih na Opčinah.

Uslužbenici mehanične delavnice «Laboranti» darujejo v spomin na pok. Virginio Savi por. Laboranti 55.000 lir za Skupnost handikapiranih na Opčinah.

Namesto cvetja na grob Marije Šegina vd. Daneu daruje družina Vardo Puntar 2.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na Marijo Šegina vd. Daneu daruje bratranec Matija 5 tisoč lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Alfreda Kralja daruje Stanko Milko 3.000 lir za PD Primorec, 3.000 lir za sekcijo KPI Zorko Kralj iz Trebč, 3.000 lir za poimenovanje šole po Pinku Tomažiču.

V isti namen darujejo Zoran in Karmela Škabar 4.000 lir, družina Padovan 5.000 lir za popravilo zbor Primorec, Klara in Vilma Carli (Trebč 37) 5.000 lir za TPPZ.

Namesto cvetja na grob Mičela Čoka daruje Antonia Barovna tisoč lir za PD Lonjer - Katinara.

V spomin na pok. Kristino Kralj darujeta Santina in Karla 2.500 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah.

Namesto cvetja na grob Alfreda Kralja darujejo prijatelji Daro Čuk, Doro Možina, Renato Možina, Berto Čuk in Ljivo Pahor 20.000 lir za PD Primorec, 20.000 lir za SD Primorec in 10.000 lir za poimenovanje šole v Trebčah.

V isti namen darujejo za SD Primorec Bogdan Čuk 2.000, Milan Zucchi 5.000, Franko Mesar 5.000, Sergio Žvec 5.000 in Alfredo Kralj (štev. 225) 5.000 lir.

V počastitev spomina pok. Alfreda Kralja darujejo Milko in Anči s Proseka 10.000 lir za PD «Primorec» in 10.000 lir za SD «Primorec».

Berto in Silvana Kralj, Trebč 137, 5.000 lir za SD «Primorec».

Srečko, Pierina in Bruno Krizmančič, Trebč 210, 5.000 lir za SD «Primorec».

ter Tulio Možina 3.000 lir za popravilo Ljudskega doma v Trebčah in 3.000 lir za SD «Primorec» iz Trebč.

ZA NOVO KOTALIKALIŠČE SD POLET

darujejo naslednje družine in posamezniki (6. seznam):

Glogova ulica - Biancospino (v oklepaju hišne številke): Pepi Škerlavaj (8) 5000, Robi Kralj (10) 1500, Ernesta Ključar (10/1) 2000, dr. Simoneta (10/3) 5000, Marija Petelin (12) 5000, Persinovič (14) 1000, Vincenc Škerlavaj - Pinter (16) 2000, Franc Berginc (18) 60.000, Škerk (24) 2500, prof. Černic (24) 10.000, Sergio Antoni (24) 5000, Zoran Sosić - Percač 5000.

Ulica cipres - Cipressi: Marija Škerlavaj (1) 3000, Albino Kotler (1/1) 3000, Ivanka Lenisa (3) 3000, Kuk - Stoka (4) 3000, Nardo Škerlavaj (7/1) 3000.

Železniška ulica - Ferrovija: Karlo Čebon (9) 5000, Zorka Zlobec (33) 10.000, Ivica Škabar (41) 10.000.

Vrbna ulica - Salici: Edi Vacič (7/4) 10.000, dr. Aleksander Jerič (7/12) 2000, Ana in Branko Gialli (18) 5000.

Ulica lilij - Fiordalisi: Gino Repetto (6) 1000, Silvano Čač (6/1) 5000, Foschini (9) 2000.

Opčine: Karlo Malalan - Blank (905) 10.000, Virgilio Vidau (905) 5 tisoč, Lidija Štor (932) 5000, Mario Novacco (950) 5000, L. Danev (1197) 25.000, dr. Vinko Milčič (1249) 10.000, Mario Kralj (1244) 5000, Stano Malalan - Blank 6000, Irma Ferlagia 5000, N. N. 10.000.

Pieno Unusil (Razgledna ulica - Bellavista 10) 5000, Lidija in Silvo Hrovatin (Zavetliška ul. - Ricreatorio 38) 2000, Eda in Dinci Gorjup (Narodna ul. 41) 5000, Danijela Levstik (UL. Grmada 13) 5000, Lucka Pečar (Proseška 52) 5000.

Cvetličarna Anica Ferluga 5000, brivnica Ivan Hrovatin 1000, gostilna Kalin 5000, pekarna Sossi 5000, trgovin jestrin Milan Ukmur 10000, frizerski salon Majda 3000, drogerija Skabar 15.000, trgovina Tecnotentis 5000, bar «Piccolo» 1000, trafika Zora Marizza 5000, Silva in Anica 5 tisoč, drogerija Sandro 10.000, mlekarica Luč 10.000, mesnica Hrovatin 10.000, gorivo Vremec 10.000, gorivo Šuligoj 15.000, brivnica Jugovic 1000, hotel Gomizelj - Fernetič 25.000.

Ladi Jazbec (TS) 15.000, Cvetko Ussai (TS) 5000 lir.

Rajko Stolf (Sežana) 200.00 Din.

Ob 100-letnici Kettejevega rojstva

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ljubljanski rodoljubov in od Slovenskega društva. In tam je Askerc, še skoro umirajočega Ketteja, prvič videl in spoznal, ko ga je skupno z Govekarjem obiskal sredi aprila. Tako je uvidel, da je mladi pesnik na koncu svojih moči in življenja. Zato mu je svetoval, da je prodal Schwentnerju svojo pesniško lastnino — saj druge ni imel!

26. aprila je šel spet Askerc k njemu in zadnje pretresljivo srečanje z nesrečnim pesnikom takole opisal: «Bilo je okrog devetih zjutraj. Ko stopim v sobo se mi še rahlo nasmehe. Ko pa se mu približam in mi poda svojo roko, hladno roko, vidim, da mu življenje ugaša. Bil je bled kot zid, na čelu pa so mu stale potne srage.»

«Pojdemo!» je rekel, potem pa ni govoril več. Začela se je agonia. Krepko je stisnil svečo, ki mu jo je dala njegova gospodinja. Čez kakšnih deset minut je izdihnil svojo mlado dušo. Zatisnil sem mu oči in šel povedat prijateljem, kaj se je zgodilo... Tako je umrl nesrečni slovenski pesnik Dragotin Kette. Pokopali so ga že naslednjega dne ob 6. uri zvečer. Za pogrebom so stopali številni predstavniki javnega življenja, književniki, dijak in mnoge ljubljanske gospe, katere so zadnje čase vsaj nekoliko lajšale pesnikovo trdo in bridko življenje. Ob grobu mu je govoril v slovo pesnik E. Gangl.

Askerc se je trudil, da bi ga pokopal v pisateljsko grobnico, pa mu ni uspelo; počiva na ljubljanskem pokopališču, kamor so se mu pozneje pridružili tudi Murn, Cankar in Župancič — njegovi tovariši in soustanovitelji znamenite nove slovenske struje — Slovensko moderne. Ljubljanski Zvon je zapisal v Kettejevi osmrtnici med drugim tudi sledeče: Kette je bil pravi lirik in njegove pesmi bodo naša literatura prislevala med svoje najlepše in najsvetlejšje bisere... Koliko krasnega bi bil naš Kette še lahko napisal v zrelejših letih, kako bi bogatil našo pesniško umetnost, kako bi bil proslavljal narod s svojim imenom! Toda sovražna smrt nam pokvari naše najlepše talente, ki se komaj jamejo razcvitati... Bridka usoda!

Ti pa, dragi Kette, ki si moral v temni grob tako mlad, boš sedaj, v svetli pomlad, o kateri sam poješ, da je to «čas prerajane narave». Počivaj v miru!

Saj umrl nisi! V svojih nežnih pesmih še živiš in boš živel, dokler se bo govoril naš lep slovenski jezik.

Te «Zvonove» besede in sodbo o Ketteju lahko zapišemo brez zadržka tudi še danes, po več kot 75 letih, kajti še vedno ga pristejamo med prve v našem pesništvu.

Po Cankarjevi sodbi prav te lepote in veličine Kettejeve poezije Askerc ni uvidel in dovolj poudaril v izdaji, ki jo je uredil in ki je izšla, kot že rečeno, eno leto po pesnikovi smrti. Ko je dobil Cankar v roke Poezije, se je zelo razjezil, češ, da je Askerc kot urednik zelo površno in slabo opravil svoje delo; da je napisal zelo reven uvod; da je prikazal Ketteja, kot da bi bil kak začetnik; da je samovoljno popravil pesmi; ter jih mnogo izpustil iz zbirke, čeprav so bile vse lepe, zato vredne objave itd.

Takoj je pisal Govekarju ter se jezi na Askercem za vse, kar je po njegovem zagrešil pri izdaji Poezij. Pripomnil je sicer, da za javno kritiko, katero bo napisal, ne bo vsega tega povedal, a on (Govekar) pa naj le pove Askercu, kar mu je zasebno pisal ter naj mu kar pismo pokaže... Kmalu za tem pismom Govekarju je Cankar pisal glede Poezij tudi samemu Askercu, kjer pravi, da kar je pisal Govekarju o Ketteju, pri tem vztraja. «Povej,» vpraša Askerc, ali se piše tako, kot ste pisali v o pesniku kakršnih imamo Slovenci samo dva (Prešerna in Županciča). Bolje nič! — In ko navede še mnogo očitkov, Cankar zaključuje pismo: «Skratka, vi bi Ketteja ne bili smeli uredovati, ne pisati uvoda, ne popravljati in ne izpuščati... To je v interesu velikega, umrlega pesnika, ne v mojem — zato bom še govoril o stvari... Vaša ocena je milostna, nekako z visokega stola govorite o mladem gimnazistu Ketteju. Kaj nas briga Kettejeva mladost in študentstvo...»

Goethe in Heine sta napisala najlepše pesmi v letih Kettejevih... Kdor čita vaš uvod, dobi vtis, da je Kette pesnik srednje vrste... itd.

Tako huda in ostra kritika na Askercu — urednika Kettejevih Poezij, kot jo je napisal Cankar, je izzvala protikritike nekaterih književnikov, ki so zagovarjali in branili Askercu in njegovo izdajo pesmi. Med prvimi je Cankarju odgovoril F. Govekar, ki je bil tudi prisoten, ko je Kette pristal na predlog, da Askerc uredi njegove pesmi. Govekar piše v Slovenskem Narodu, katerega je urejeval in kjer je bila objavljena Cankarjeva kritika, da se z vsemi trditvami svojega sodnika (Cankarja) ne strinja in pravi: «Naravna je prekipavajoča navdušenost g. kritika za genialnega 23-letnega tovariša in prijatelja, pokojnega Dragotina Ketteja; naravno pa tudi, da je prav to osebo prijateljstvo med g. kritikom in rajnim pesnikom vzrok, da g. Cankar ponekod — morda nevedoma — pretirava in dela krivico drugim pesnikom...»

Oglasili se je tudi najbolj prizadeti, A. Askerc, ki je očital Cankarju in njegovemu, da so kaj malo napravili za bolnega Ketteja, ki so ga pustili osamljenega in bolnega umirat in da se niso odzvali njegovemu vabilu, naj pošlje Kettejeve pesmi, ki jih gotovo imajo... da mu je prav on, Askerc, zatisnil ugaše oči in ne kdo od njegovih prijateljev itd. Ta spor za Kettejeve Poezije je privedel do popolnega preloma med Askercem in Cankarjem in niti nova izdaja, ki jo je ponovno pripravi Askerc leta 1907, ni več zblizala teh dveh velikih in zaslužnih moč našega slovstva. Kot rečeno je druga pomnožena izdaja izšla leta 1907. V to izdajo je Askerc sprejel poleg vseh prejšnjih pesmi, tudi otroške pesmice ter še osemnajst pesmi, od katerih je bilo vsaj deset, ki jih urednik poezij do tedaj ni poznal. Napisal je tudi bolj obširen in podoben uvod — predgovor, kjer je narodu prikazal Ketteja v svetlejši, pravi luči, kjer med drugim pravi: «Na njegovih pesnitvah leži čar mladosti. Tako prelestne verze pesni samo mlada duša...»

Čeprav je morda Askerc v prvi izdaji res premalo osvetlil in ocenil Ketteja in njegovo delo, je vendar njegova velika zasluga, da so pesmi tega mladega pesnika izšle v samostojni knjigi že eno leto po njegovi smrti — v drugi izdaji pa samo sedem let pozneje. Ljubljanski Zvon je naznanil dogodek o izidu te nove izdaje, ter med drugim pisal: «Kette je kakor malokateri izmed naših pesnikov pesnil iz dna duše narodove, zato pa segajo njegove pesmi narodu tudi v srce... Naj bi naše ljudstvo pridno segalo po storitvah enega svojih najboljših pesnikov.»

In dodajmo mi: Tudi danes se ga jmo!

Jadranski koledar

(Nadaljevanje s 5. strani)

stu, v katerem avtor razčleni najprej demografski razvoj mesta, potem pa politično konstelacijo in razvoj delavske gibanja, do konfliktov socialdemokratske organizacije. Prispevek je izjemno bogato dokumentiran. V glavnem po spominu pa poroča o slovenskem petju pri Sv. Jakovu Lado Premru, tudi sam nekdanji pevec in vesten zapisovalec naše kulturne prosvetne preteklosti. Njegov je vsekar eden izmed člankov, kakršnih bi bilo lahko še več in kakršne sta nekoč z Goriskega prispevala Marinič in Bednarik.

Dveh obletnic se je spomnil Stanislav Renko, in sicer tridesetletnice podpisa mirovne pogodbe v Parizu, o kateri objavlja tudi krajši zapis Lavo Čermelj, in Cankarjeve stoletnice. S to v zvezi je pripravil obsežen in smiselno izbor Cankarjevih citatov iz njegovih tržških predavanj in drugih spisov. O dveh pomembnih konferencah, mimo katerih Jadranski koledar nikakor ni mogel, čeprav sta seveda pomembni na različnih nivojih, poročata Marija Vilfan in Pavel Štranj. Vilfanova razčlenja vsebino sklepnega dokumenta helsinške konference o evropski varnosti in sodelovanju, Štranj pa poroča o posvetu Slovenskega raziskovalnega inštituta o slovenskem šolstvu.

V Koledar so prispevali še Fran Jurčičev zapis o Gregorčiču na razglednicah, Drago Gasperlinu o Tržaskem partizanskem pevskem zboru, Ludvik Zorut o slovenskih šolnikih v hrvatski Istri do izbruh prve svetovne vojne, Marija Rutar o nekdanjih tolminskih sejmi, Marjan Pertot pa o bibliografiji slovenskega tiska v Italiji v letu 1975, kar sicer omenjamo na koncu, sodi pa po svojem pomenu, zaradi vestnosti in rednosti zbiranja, med tiste prispevke, brez katerih bi bil naš koledar precej revnejši.

Ce izvezamemo po tri pesmice Kravosja in Mermolje, v koledarju ni niti besedice o naših številnih književnih, upodabljačih, glasbenih in gledaliških umetnikih, njihovih delih in nastopih, kar moramo šteti za hudo pomanjkljivost. Saj vendar bi bilo mogoče celo o dosežkih naših arhitektov v zvezi s tridesetletnico osvojitve dritve zabeležiti marsikaj pohvalnega. Podpisani osebno ve, da tega ni kriv zgolj urednik, ostane

POHIŠTVO IN VSE ZA OPREMO
ZERIAL ARREDAMENTI SPA 34139 TRST
UL. SETTEFONTANE 62, TELEF. 040/772731

Vabilo

V sredo, 21. januarja 1976, bodo
v Drevoredu 25. aprila 15/A v Miljah

odprli

Grosistični prodajni
center jestrin

Vabljeni so

gostinci, prodajalci jestrin,
zelenjadarji, prodajalci mleka
in delikates
na obisk, da primerjajo
kakovost, cene, postrežbo

Rag. Simeone Fanelli

INGROSSO ALIMENTARI
Rag. Simeone Fanelli
MILJE, Drevored XXV. aprila 15/A

SPORT SPORT SPORT

SMUČANJE

ZA SVETOVNI POKAL

Klammer prevzel vodstvo

Včeraj je zmagal v smuku v Morzine Avoriazu

MORZINE AVORIAZ, 17. — Na mednarodnem tekmovanju v smuku za SP v tem mestu so se izvršno uvrstili predvsem Avstrijci.

Rezultati smuka so bili taki:

1. Franz Klammer (Av.)	1'54"24
2. Bernard Russi (Švi.)	1'54"33
3. Anton Steiner (Av.)	1'54"88
4. K. Eberhard (Av.)	1'55"55
5. W. Grissmann (Av.)	1'55"77
6. P. Roux (Švi.)	1'55"77
7. P. P. Finet (Fr.)	1'56"14
8. S. Ferstl (ZRN)	1'56"14
9. H. Enn (Av.)	1'56"45
10. K. Anderson (ZDA)	1'56"67

Lesistica za SP:

1. Franz Klammer (Av.)	131
2. Ingemar Stenmark (Šve.)	126
3. Piero Gros (It.)	120
4. Gustav Thöni (It.)	97
5. Herbert Plank (It.)	71
6. Hansi Hinterseer (Av.) in Philippe Roux (Švi.)	69
7. Bernard Russi (Švi.)	57
8. Walter Tresch (Av.)	47
10. Dave Irwin (Kan.)	47

BERCHTESGADEN, 17. — Christa Zechmeister (ZRN) je osvojila slalom za svetovni pokal v Berchtesgadnu. 2. je bila Debernard (Fr.), 3. Wenzel (Liech), 4. Giordani (It.), 5. Clifford (Kan.), itd. Lesistica za SP: 1. Mittermaier (ZRN) 153, 2. Totschnig (Av.) 112, 3. Zurbriegen (Švi.) 109, 4. Morend (Švi.) 100, 5. Debernard (Fr.) 87, itd.

Na prvenstvu SRS v Bohinju Maks Jelenc zmagal

V Bohinju je bilo včeraj prvenstvo Slovenije v smučskih tehnik, na katerem je nastopilo 156 tekmovalcev iz osemnajstih klubov in JLA. Pri članih je na 15 km dolgi progi zmagal olimpijski kandidat Maks Jelenc (Triglav), samo 1'7 je za njim zaostal Filip Kalan (Gorje),

tretji pa je bil Franc Tajnikar (Olimpija). Pri članih je na 5 km krajši progi zmagala Milena Kordež (Triglav) pred Bestrovo in Pavličev. Med mlajšimi člani je bil najboljši Pokljukan (Gorje), v mlajši konkurenci pa so zmagali: Cvajnar (Olimpija), Podlogar (Gorje), Munihova (Olimpija) in Jelovčan (Triglav).

V 15. kolu 1. zvezne košarske lige so bili sinoči doseženi tile izidi: Olimpija - Beke 104:91, Jugoplastika - Zadar 92:76, Bosna - Crvena zvezda 108:97, Metalac - Industromontaža 88:86, Partizan - Zelenižari 137:98.

Tekmi med Radničkim FOB in Borcem ter med Lokomotivo in Rabinčkim pa bosta danes.

Jugoslovanski olimpijski komite je določil listo 28 športnikov, ki bodo potovali na olimpijske igre v Innsbruck. Potovali bodo: hokejska reprezentanca (ki šteje 18 članov) ter 10 smučarjev (med katerimi so 4 alpski smučarji, in sicer: Krizaj, Gašperšič, Kozelj in Bašovič, 4 smučarski skakalci, ki pa bodo imeli še kvalifikacije ter dva smučarja tekača, Jelenc pri članih in Milena Kordež). Pri smučarskih skakalcih je znanih 5 imen, od teh pa potujejo na olimpijado samo štirje. In sicer: Dolhar, Demšar, Norčič, Loštrek in Zupan.

V zahodni skupini ženske košarske lige je Olimpija doma premagala Šibenik 58:40, Ježica pa Krolj iz Škofje Loke z 62:53.

Jugoslovanski velemojster Ljubomir Ljubović je v prvem kolu turnirja v Vaik An Zeeyu premagal sovjetskega mojstra Dvoredskega po 35 potezah.

ODBOJKA

NA KVALIFIKACIJAH ZA OI

Zmaga Italije in SFRJ

«Plavi» so se že uvrstili v finalno kolo

RIM, 17. — V nadaljevanju predolimpijskega kvalifikacijskega moskega odbojkaškega turnirja v Rimu je Jugoslavija v izredno napeti tekmi premagala ZDA in se uvrstila v finalno kolo.

Današnji izidi:	
Italija — Islandija (0, 0, 0)	3:0
Jugoslavija — ZDA (8, —12, 4, 11)	3:1
Romunija — Španija (3, 3, 1)	3:0
CSSR — Belgija (8, 3, 6)	3:0

BRECKENHEIM, 17. — V ženskem kvalifikacijskem predolimpijskem odbojkaškem turnirju je Poljska odpravila Italijo s 3:0 (1, 10, 4).

MOSKA D LIGA	
Kras — Altair Vicenza (12, 5, 7)	3:0
Breg — AP Bocen (11, —13, 1, 6)	b. s.
Libertas Pordenon — Bor (8, 5, 10)	3:1
1. ŽENSKA DIVIZIJA	
Azzurra — Kontovel	3:1
2. MOSKA DIVIZIJA	
Rozzol — Dom	3:2
MLADINCI	
Inter	